Ազգ
Azg
armenian daily
17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2001 ՇԱԲԱԹ 211 (2415)

Նախագահ Քոչարյանը դեկտեմբերին կայցելի Ճապոնիա

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը դեկտեմբերի 19-22-ը պաշտոնական աշխատանքային այցով կայցելի Ճապոնիա:

Ինչպես հայտնում են Հայաստանում Ճապոնիայի դեսպանությունից, դեկտեմբերի 20-ին Հայաստանի նախագահին կընդունի կայսր Ակիհիտոն, որը նույն օրը կայսերական պալատում ճաշ կտա ի պատիվ Հայաստանից ժամանած բարձրաստիճան հյուրի: Նախատեսվում են Ռոբերտ Քոչարյանի բանակցությունները նաեւ Ճապոնիայի վարչապետ Ջյունիչիրո Կոիձումիի հետ:

«Ճապոնիայի կառավարությունը սրտանց ողջունում է Հայաստանի նախագահի առաջիկա այցը` այն համարելով կարեւոր իրադարձություն Ճապոնիայի եւ Հայաստանի Հանրապետության միջեւ բարեկամական հարաբերությունների հետագա ամրապնդման ճանապարհին», ասված է դեսպանության մամլո հաղորդագրության մեջ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿ

Բյուջեից հատկացվող գումարները բավարար են զինուժը մարտունակ վիճակում պահելու համար

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ ԱԺ պաշտպանության, ազգային անվտանգության, ներքին գործերի եւ ֆինանսավարկային, բյուջետային ու տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովներն այսօր դռնփակ նիստում շարունակեցին քննարկել 2002 թ. պետական բյուջեի նախագծի ուժային կառույցներին վերաբերող բաժինը:

Ըստ ֆինանսավարկային, բյուջետային ու տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Գ. Մինասյանի, ուժային գերատեսչություններին հատկացվող գումարները, նախորդ տարվա համեմատությամբ, չեն փոփոխվել: Պաշտպանության համար նախատեսվում է 36.6 մլրդ դրամ, հասարակական կարգի պահպանության համար` 8.8 մլրդ դրամ, ազգային անվտանգության համար` 4.8 մլրդ դրամ:

ՀՀ ՊՆ նախարարի առաջին տեղակալ Միքայել Հարությունյանը, լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ, բյուջեից պաշտպանության ոլորտին հատկացվող գումարները բավարար համարեց զինված ուժերը մարտունակ վիճակում պահելու համար:

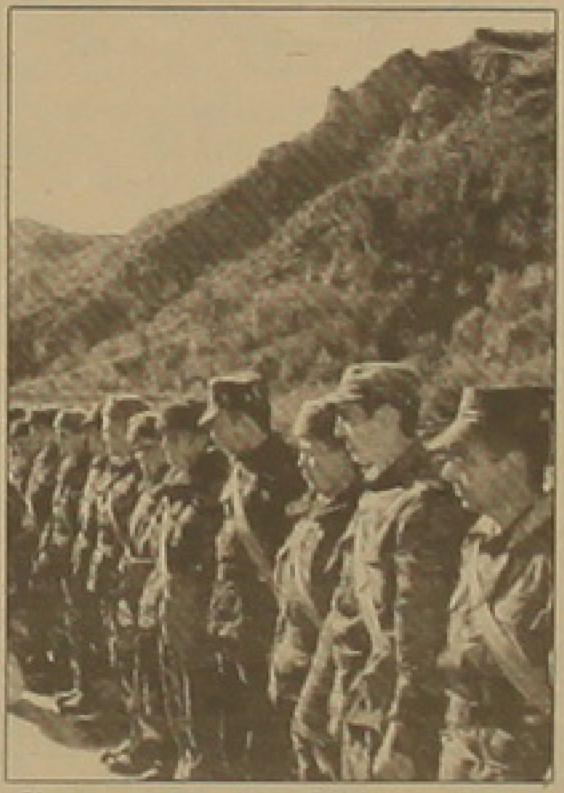

Ները բավարար համարեց զինված ուժերը մարտունակ վիճակում պահելու համար:

ԱԺ պաշտպանության, ազգային անվտանգության եւ ներքին գործերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վ. Հովհաննիսյանի խոսքերով, որոշ խնդիրներ կան ներքին գործերի համակարգում կապված կալանավայրերը արդարադատության նախարարության ենթակայությանը փոխանցելու հետ: Ամեն դեպքում, ըստ հանձնաժողովի նախագահի, բյուջեով նախատեսված գումարները հնարավորություն են տալիս պահանջվող նվազագույնն ապահովել:

Ինչ վերաբերում է 907 բանաձեւի կասեցման հետեւանքով Ադրբեջանին տրվող ռազմական օգնության քանակին, ապա, ըստ Վ. Հովհաննիսյանի, չի բացառվում, որ ինչ-որ ձեւով խախտվի այն հավասարակշռվածությունը, որ ստեղծվել էր Հարավային Կովկասում. «Սակայն բալանսի խախտման վերաբերյալ, պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչները մտահոգություն չեն տեսնում: Իհարկե, նրանք առավել տեղեկացված են ներքին հնարավորություններից, սակայն աշխարհաքաղաքական իրավիճակները կարող են արագ փոխվել», ասաց Վ. Հովհաննիսյանը, նշելով, որ այդ մասին խոսվել է եւ դեռ կխոսվի:

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ

Թալիբների դեմ պատերազմը վերջնական փուլում

Ուսամա Բեն Լադենի գլխավոր տեղակալներից մեկը սպանված

Մազարի Շարիֆը, Հերաթը, մայրաքաղաք Քաբուլը, Ջալալաբադը Հյուսիսային դաշինքի սրընթաց արշավի դիմաց զիջելուց հետո, մինչեւ երեկ գիշեր թվում էր, որ թալիբները իրենց ձեռքում մնացած վերջին խոշոր հենակետ Կանդահարի համար վճռական ճակատամարտ կտան, սակայն երեկ գիշեր Պակիստանի Քվետա քաղաքից հասնող տեղեկությունները նշում էին, որ Կանդահարի ճակատամարտը կարող է ընդհանրապես տեղի չունենալ: Նորից եղավ մի պահ, երբ լուր տարածվեց, որ թալիբների առաջնորդ մոլլա Մոհամադ Օմարը իր զորքերին հրահանգել է լքել քաղաքը եւ հեռանալ դեպի հարավային Աֆղանստանի խիտ լեռնաշղթաներ, սակայն լուրը չհաստատվեց: Փոխարենը ամերիկյան օդուժի հարվածներից մեկի ժամանակ սպանվել է Ուսամա բեն Լադենի «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության գլխավոր ղեկավարներից մեկը` Մոհամադ Աթեֆը, որը համարվում էր կազմակերպության «ուղեղը»: Նրան է վերագրվում սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչական արարքների, 1998թ.-ին Քենիայում եւ Տանզանիայում ամերիկյան դեսպանատների պայթեցումների, ահաբեկչական այլ գործողությունների անմիջական ղեկավարումը:

Մոհամադ Աթեֆը Ուսամա բեն Լադենին մոտիկ էր նաեւ ազգակցական կապով` նրա դուստրն ամուսնացած է «Ալ Ղաիդայի» ղեկավարի տղաներից մեկի հետ:

հայտնի դարձավ, որ պակիստանյան վերահսկյալ քաղաքում վերջին երկու օրերին ժողովի մեջ գտնվող փուշտու ցեղապետները, թվով շուրջ 90 հոգի, երեկ գիշեր պատվիրակություն են ուղարկել մոլլա Օմարի մոտ եւ քաղաքից հեռանալու վերջնագիր հանձնել նրան, այլապես սպառնալով պատերազմել թալիբների դեմ, հավանական է ցեղապետների մտահոգությունը` առավելապես ուզբեկ եւ տաջիկ զորախմբերից կազմված Հյուսիսային դաշինքի ուժերը Աֆղանստանի ապագա իշխանությունների ձեւավորման ժամանակ կարող են բոլորովին անտեսել փուշտուներին, որոնք կազմում են երկրի բնակչության շուրջ 40 տոկոսը:

Երեկ Պենտագոնը հայտարարեց, որ

Մյուս կողմից, CNN հեռուստակայանի թղթակիցները երեկ համոզիչ ապացույցներ են ձեռք բերել միջուկային զենքի նկատմամբ «Ալ Ղաիդայի» մեծ հետաքրքրության, քերեւս նաեւ այն ձեռք բերելու կամ սարքելու փորձերի մասին: Արաբերեն եւ անգլերեն լեզուներով փաստաթղթերում, որոնք թղթակիցները հայտնաբերել են Քաբուլից շտապ նահանջած բեն-լադենականների լքած բնակարաններից, պատկերված են միջուկային ռումբի սխեմաներ, ուրան 235-ի բանաձեւերը: Փաստաթղթերի մեջ կան նաեւ ռազմական հրահանգչական նյութեր քարձրահարկ շենքերի, օդանավերի, կամուրջների եւ թունելների պայթեցման եղանակների մասին:

Օսկանյանը ՄԱԿ-ում փաստաթղթեր է ստորագրել

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի 56-րդ նստաշրջանի ընդհանուր քննարկումներին մասնակցելու նպատակով Նյու Յորքում գտնվող ՀՀ ԱԳ նախարար Վ. Օսկանյանը նոյեմբերի 15-ին ստորագրել է մի շարք փաստաթղթեր: Դրանք են` Ահաբեկչության ֆինանսավորումն արգելելու կոնվենցիան, Անդրազգային կազմակերպված հանցավորության դեմ կոնվենցիան, Անդրազգային կազմակերպված հանցավորության դեմ կոնվենցիային կից ցամաքով, ծովով եւ օդով միգրանտների անօրինական ներմուծման դեմ արձանագրությունը, Անդրազգային կազմակերպված հանցավորության դեմ կոնվենցիային կից մարդկանց, հատկապես կանանց եւ երեխաների առեւտրի կանխման եւ խափանման, դրա պատժի մասին արձանագրությունը:

Թուրք գիտնականը խոստովանում է, որ Անատոլիան թուրքերի հայրենիքը չէ

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ստամբուլի Սաբանջը համալսարանի դասախոս Հալիլ Բերքթայը Չիկագոյում վերջերս տեղի ունեցած մի գիտաժողովում հայտարարել է, թե Թուրքիան զավթել է հայ ժողովրդի պատմական հայրենիքը: Այդ մասին հայտնել է թուրքական «Այդընլըք» հանդեսը:

Գիտաժողովին մասնակցել են եւս երեք թուրք գիտնականներ, այդ թվում սոցիոլոգ Թաներ Աքչամը:

Բերքթայն իր խոսքում նշել է, որ թուրքերն Անատոլիան համարում են իրենց պատմական հայրենիքը, մինչդեռ մինչեւ 1915 թվականը թուրքերն այդ հողերին գրեթե անծանոթ էին եւ այն հայերից վերջնականապես զավթեցին 1918-ից հետո: «Անատոլիան թուրքական տարածք չէ, այլ զավթվել է 1919-22 թթ. անկախության պատերազմում», ասել է նա:

Գիտաժողովի մեկ այլ մասնակից Վինսենթ Լիմայի բնութագրմամբ, «եթե նույնիսկ գիտաժողովին չհաջողվեց քանդել Թուրքիայում հայկական հարցի դիմաց քաշված «լռության պատը», ապա հաջողվել է այդ պատի մեջ ճեղք բացել»:

Ստեփանակերտի նախկին քաղաքապետը դատապարտվեց ազատազրկման

Ստեփանակերտի քաղաքային դատարանում երեկ ավարտվեց նախկին քաղաքապետ Կարեն Բաբայանի դատավարությունը, որը սկսվել էր դեռեւս անցյալ տարվա նոյեմբերի սկզբին, սակայն նոր հանգամանքների ի հայտ գալով` կրկնակի տեւական ընդմիջումներով փոխադրվել էր այս տարի:

Սեպտեմբերի 4-ին վերսկսված դատաքննությունը հաստատեց Կ. Բաբայանին առաջադրված մեղադրանքները` ապօրինի զինապահում, իշխանության չարաշահում, պաշտոնական դիրքը չարաշահելու միջոցով գույքի հափշտակում:

Դատարանը նախկին քաղաքապետի պատիժը սահմանելիս հաշվի առնելով ամբաստանյալի նախկինում ունեցած ծառայությունները եւ առաջին անգամ դատվելու հանգամանքը, նշանակեց պատիժ 5,5 տարվա ազատազրկում ուղղիչ-աշխատանքային գաղութի խստացված ռեժիմում, առանց անձնական գույքի բռնագրավման:

Բացառություն էր կազմում Կ. Բաբայանին պատկանող «Մերսեդես-500 Բենց» մակնիշի ավտոմեքենայի բռնագրավումը, որն արվեց քաղաքապետարանի 3,433,752 դրամի քաղհայցը բավարարելու նպատակով:

Դատարանի որոշմամբ Կ. Բաբայանը զրկվեց նաեւ պատժաչափից հետո 5 տարի ժամկետով որոշակի պաշտոններ վարելու իրավունքից:

Կ. Գ.
Ստեփանակերտ

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցությունը Թուրքիայի համար ավելի մտահոգիչ է, քան կիպրական հարցում նրանից պահանջվող զիջումները

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Հոկտեմբերի 25-ին Ստրասբուրգում եվրախորհրդարանի որոշումով Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը դադարեց եվրամիությանն անդամակցության նախապայման հանդիսանալ Թուրքիայի համար: Դեռ հոկտեմբերի 20-ի **«Ազգը»** որոշման առնչությամբ կարծիք էր հայտնել, որ անկախ արդյունքից դա հազիվ թե նպաստի ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցությանը: Նոյեմբերի 13-ին Բրյուսելում եվրահանձնաժողովը հրապարակեց 112 էջանոց զեկույցը ԵՄ անդամակցության թեկնածու երկրների հաջողությունների ու գրանցված առաջընթացի մասին: Դրա համաձայն, անդամակցության թեկնածու 12 պետություններից Չեխիան, Էստոնիան, Հունգարիան, Լատվիան, Լեհաստանը, Լիտվան, Սլովակիան, Սլովենիան, Կիպրոսը եւ Մալթան կարող են բավարարել ԵՄ-ի քաղաքական եւ տնտեսական չափանիշները: Ուստի հաջորդ տարվա վերջին բոլոր այդ 10 պետությունների եվրամիության հետ բանակցությունները կավարտվեն, եւ նրանք 2004 թ. կդառնան կազմակերպության լիիրավ անդամ: Բուլղարիան եւ Ռումինիան բանակցությունները կշարունակեն նաեւ 2003 թ.-ին:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, որը դեռ 1999-ին հանվել էր ԵՄ-ի անդամակցության թեկնածու երկրների ցուցակից, ապա եվրահանձնաժողովը մինչեւ 2002 թ. վերջը բացառում է նրա ընդգրկումը ցուցակում: Այսպիսով, ակնհայտ է դառնում, որ Թուրքիայի պարագայում հարցը ԵՄ-ին անդամակցությունը չէ, այլ անդամակցության թեկնածու երկրի կարգավիճակն ու դրա վերականգնումը: Ուրեմն, Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը որպես նախապայման Թուրքիային չառաջադրելու եվրախորհրդարանի որոշումը ոչ միայն չի նպաստում ԵՄ-ին նրա անդամակցությանը, նույնիսկ հնարավորություն չի տալիս, որ նա վերստին դառնա անդամակցության թեկնածու երկիր:

Տես էջ 5

ԱԶԳ

ըմբացիկ

Երբ ԱԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանը լրագրողներին հրավիրել էր հայտնելու իր տագնապը սահմանադրական բարեփոխումների ներկա փուլի վերաբերյալ: Մասնավորապես, պրն Հայրիկյանին անհանգստացնում է այն հանգամանքը, որ «ԱԺ-ն, անտեսելով ՀՀ նախագահի նախաձեռնության քննարկումը, ձեռնամուխ է լինում պատգամավորական նախաձեռնության»: Խոսքը ՀՀ նախագահին առընթեր սահմանադրական բարեփոխումների հանձնաժողովի պատրաստած փաթեթի մասին է, որը ներկայացվել է խորհրդարան, բայց ընթացք չի ստացել: Պրն Հայրիկյանը պարզաբանեց, որ ինքը ոչ թե դեմ է ԱԺ-ի սահմանադրության տարբերակ ունենալու փաստին, այլ գործող սահմանադրության կոպիտ խախտմանը, որով այսօր հավասարեցման նշան է դրվում ՀՀ նախագահի եւ որոշ պատգամավորների նախաձեռնությունների միջեւ:

«Երբ պատգամավորական նախաձեռնությունն ընդունվի ԱԺ ընդհանուր թվի մեծամասնության կողմից, այդ դեպքում միայն կարող է դառնալ ԱԺ սահմանադրական նախաձեռնություն եւ համադրվել կամ մրցակցել ՀՀ նախագահի տարբերակի հետ»: Իսկ այժմ, Հայրիկյանն ու ԱԻՄ-ը սպասել չեն ուզում, «եւ ժողովուրդն էլ պարտավոր չէ սպասել, որ առաջ պիտի փոփոխությունները իրականացվեն»:

Այնպես որ, ԱԻՄ առաջնորդին անհասկանալի է Ռ. Քոչարյանի լուռ համաձայնության կեցվածքը: Ըստ նրա՝ նախագահը պիտի խորհրդարանականներին հիշեցնի սահմանադրական լիազորությունների մասին եւ պարտավորեցնի քննարկել իր տարբերակը: Այլապես, կամ ԱԺ-ն, հակասահմանադրական քայլի դիմելով՝ պատգամավորական իր նախաձեռնություններն է առաջ տանելու, կամ մենք անհայտ ժամանակով սպասելու ենք գործող սահմանադրության ընձեռած իրավունքների շրջանակում խորհրդարանի միասնական տարբերակին: Սա անթույլատրելի համարելով եւ քանիցս շեշտելով, որ ողջ կյանքում ինքը զբաղվել է սահմանադրություն երեւույթին առնչվող գործերով եւ խոհերով՝ Պ. Հայրիկյանը կոչ արեց ՀՀ նախագահին վճռականորեն առաջ տանել սահմանադրական բարեփոխումների իր տարբերակի խորհրդարանական քննարկումն ու ընդունումը: Չէ՞ որ ի վերջո այդ տարբերակը մասնագետների երեք տարվա աշխատանքի արդյունք է եւ ոչ «ոչ մասնագետ» պատգամավորների: Այստեղ Պ. Հայրիկյանն ավելի հեռուն գնաց եւ իր տեսակետը հայտնեց իշխանության երեք թեւերից մեկին՝ ԱԺ-ին պետության գլխավոր օրենքի վերաբերյալ վերջնական որոշում կայացնելու իրավունք ընձեռելու անընդունելիության մասին:

Այս խնդիրը պիտի լուծի Սահմանադիր խորհուրդ անկախ մարմինը: Բայց նման կառույց ստեղծելու խնդիր այսօր օրակարգում չկա:

Կա ԱԺ-ն, որ անտեսում է սահմանադրության բարեփոխումների քոչարյանական տարբերակը, իսկ ՀՀ նախագահը խորհրդարանին պիտի թելադրի, եթե անհրաժեշտ է նաեւ պարտադրի իր լիազորությունները:

Լ. Գ.

ԱՍՈՒԼԻՍ

ԱԺ-ն իրավունք չունի անտեսելու սահմանադրական բարեփոխումների նախագահի տարբերակը

Պարույր Հայրիկյանը տագնապում է

Կոմկուս. Ամեն ինչ հանուն... կործանման

Քաղաքական հավակնություններ առանց որեւէ սկզբունքի

Եթե երբեւէ Կոմկուսը սկզբունքային է եղել, ապա միայն... Ստալինի բռնապետության օրոք: Եվ այն էլ պարզ պատճառով, որ... բռնապետություն էր: Եթե նման իրավիճակ առկա չէ, կոմունիստները կամ պարզապես ինքնակործանման են գնում, կամ իրենց գոյությունն «իմաստավորում» այս կամ այն ուժի կցորդը դառնալով:

Հետաքրքիր է, ի՞նչ կմտածեր Հայկոմկուսի կենտկոմի առաջին քարտուղար արժանահիշատակ Սերգեյ Բաղալյանը, եթե ողջ լիներ ու կողքից դիտեր Կոմկուսում կատարվող իրադարձությունները: Մի բանում հաստատ կհամոզվեր, որ աշխատել է անսկզբունքային եւ անհեռանկար կուսակիցների հետ, որոնք այսօր ոչ միայն իրենց քաղաքական կարիերայի վերջն են դնում, այլեւ՝ ողջ Կոմկուսի: Այլ կերպ չի կարելի բացատրել այդ կուսակցության ներսում գլուխ բարձրացրած մի քանի անհատների գործունեությունը, որոնք իրենց հայտարարություններով ու ձեռնարկած քայլերով կարող են անգամ շփոթության ու տարաձայնությունների տեղիք տալ հենց Կոմկուսի ներսում: Թերեւս միայն նման անհատները կարող էին չընկալել Հրանտ Ոսկանյան գործչի քաղաքական կշիռը եւ նրան մեղադրել անսկզբունքայնության մեջ:

Նույնը կարելի է ասել նաեւ մյուս կոմունիստի՝ Յուրի Մանուկյանի մասին, որին իրենց շարքերից հեռացնելու համար այդ անհատներին անհրաժեշտ էր միայն օգտագործել Մանուկյանի ինչ-որ անորոշ հայտարարություններ: Եվ Կոմկուսի այս երկու առաջնորդներին անսկզբունքայնության մեջ մեղադրում են նրանք, ովքեր մինչեւ 98-ի ընտրությունները մեղադրվում էին իշխանություններից «գնված» լինելու մեջ: Դրա համար անհրաժեշտ է ընդամենը վերհիշել, թե ինչպես այդ ընթացքում Կոմկուսը վերջին պահին հրաժարվեց հակաիշխանական իր ամենաազդեցիկ հանրահավաքն անցկացնելու նախաձեռնությունից, իսկ շատ կարճ ժամանակ անց դրա համար կառավարությունում, ի դեմս Լեոնիդ Հակոբյանի, նախարարի պորտֆել ստացավ: Այդ ընթացքում հիմա ակտիվացած կարմիր գործիչները, չգիտես ինչու, լռել էին, իսկ իշխանության քայլերին հետեւում էին անթաքույց հիացմունքով: Իսկ նախարարի աթոռը կորցնելուց հետո նույն սկզբունքայինները, չգիտես ինչպես, հանկարծ հասկացան, թե «ում հետ էին գործարքների մեջ մտել» ու բռունցքներ ճոճելով սկսեցին... նախագահի հրաժարական պահանջել:

Սակայն ի տարբերություն նույն գործընթացը նախաձեռնած եռյակի, որը վճռականություն ունեցավ ստանձնելու ողջ պատասխանատվությունը, այս կոմունիստներն ընդամենը թաքստոցներից «կտցահարելու» քաղաքականություն սկսեցին տանել: Նրանք ոչ միայն չմիացան եռյակին, այլեւ Կոմկուսի ներքին կարգապահությունը վերածեցին իսկական սողոմ-գոմորի: Եվ հիմա էլ կանգնել են երկընտրանքի առաջ, ո՞ր կողմը գնալ՝ դեպի իշխանությո՞ւն, թե՞ արմատական ընդդիմություն: Առաջին ուղղության կողմնակիցները շատ ավելի զուսպ են, դրա համար էլ հալածվում են: Իսկ մյուս թեւը, որը շատ ավելի «տաքարյուն» է, ամեն ինչ անում է արմատական ճամբարում հայտնվելու համար: Իսկ Խորեն Սարգսյանը, ուղղակի հաստատելով իշխանությունների հետ նախկինում ունեցած «գործարքների» իսկությունը, հայտարարում է, թե իրենք նորից նույն խայծը կուլ չեն տա եւ նույն ջուրը երկրորդ անգամ չեն մտնի: Ավելին՝ նա Կոմկուսի կենտրոնական բյուրոյի 13 անդամների անունից հայտարարում է, որ իրենք համաձայն են իշխանափոխության կոչերին եւ մասնակցելու են հակաքոչարյանական ստորագրահավաքին: Մինչդեռ մյուսները լռում են եւ, չգիտես ինչու, նման պատասխանատու հայտարարություններ անելու պատիվն ու բեմահարթակը թողնում են վերջիններիս:

Սակայն իրավիճակը երկար պահպանվել չի կարող: Նման ծայրահեղ հակասություններ ունեցող որեւէ կուսակցության գոյատեւելու համար երկու տարբերակ կա. կամ այլախոհ փոքրամասնությունը կուսակցությունից դուրս է գալիս եւ ավարտում իր քաղաքական գործունեությունը, կամ հեռանալով՝ նոր կուսակցություն է հիմնում: Հիշենք Հանրապետական կուսակցությանը, ՀԺԿ-ին, ԱԺՄ-ին եւ այլն: Ինքնիշխանության գործընթացը հենց այն խթանիչը կարող է դառնալ, որի ազդեցությամբ Կոմկուսը կպառակտվի, եւ կձեւավորվի մի նոր Կոմկուսիկ:

Ի դեպ, այս կուսակցության հետ կատարվողը շատ կողմերով հիշեցնում է ԱԺՄ-ի պարագան, որում սկսված եւ հետագայում ծակատագրական դարձած գործընթացները տեղի ունեցան կուսակցության նախագահի ուղղակի անտարբերությամբ, որից հետո վերջինս երկու կողմից էլ քննադատության արժանացավ: Թե ինչ կարժենա Վլադիմիր Դարբինյանի այս անորոշ ու անվճռական կեցվածքը, թերեւս պարզ կդառնա մոտ ապագայում:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԻՐԱՔ

«Հայերը կարող են օգտվել «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագրից»

Իրաքի հավասարմասարը Հայաստանում շահագրգռում է հայ գործարարներին

Որքան էլ խորհրդարանական հայ-իրաքյան բարեկամության պատգամավորական խումբը հումանիտար օգնություններ է ուղարկում Իրաք եւ որքան էլ այդ երկրի հետ տնտեսական համագործակցության քայլեր են արվում, ոչ մի համագործակցություն էլ երկու երկրների միջեւ կյանքի չի կոչվում: Հայաստանում Իրաքի հավասարմասար Աբաս ալ Բաղրին դրա հիմնական մեղքը բարդում է Հայաստանի պետության վրա, համարելով, որ հայ գործարարների հետ պետությունն աշխատանքներ չի տանում՝ շահագրգռելու առեւտրային հարաբերություններ ստեղծելու իրաքյան կողմի հետ: Իսկ հայ գործարարները չեն ճանաչում իրաքյան սպառման մեծ շուկան եւ առանձնապես շահագրգիռ չեն այդ հարցում, չնայած, ըստ հավասարմասարի, Իրաքը պետականորեն ամեն ինչ անում է այդ ուղղությամբ:

Հետաքրքրական է, որ տնտեսական համագործակցության չկայանալու մասին իրաքյան կողմը դժգոհում է այն դեպքում, երբ պարբերաբար խորհրդարանական խմբի հետ Իրաք են մեկնում նաեւ հայ գործարարներ, որոնք, ըստ խորհրդարանի պատգամավորների, որոշակի առաջարկներ են ներկայացրել, եւ որոնց մինչեւ հիմա որեւէ պատասխան չի հնչել: Իրաքյան կողմի պատասխանն այն է, որ այդ առաջարկները գրավոր տեսքով չեն ներկայացվել, ուստի կոնկրետ բնույթ չեն կրել եւ, բնականաբար, չեն քննարկվել: Փոխարենը, սակայն, այդ երկրի ներկայացուցիչը Հայաստանի ԱԺ-ում պատգամավորների հետ երեկ կայացած հանդիպման ընթացքում ակնարկեց Հայաստանին որպես օգնություն տրամադրվելիք նավթի մասին: Հայ-իրաքյան բարեկամության խմբի ղեկավար Ղուկաս Ուլիխանյանը պարզաբանեց, որ Իրաքում կայացած իրենց հանդիպումների ժամանակ Իրաքի իշխանությունը պատրաստակամություն է հայտնել Հայաստանին հսկայական քանակությամբ նավթ տրամադրելու: Ըստ հայ պատգամավորի՝ նույնիսկ միլիոնավոր բարելներ: Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարության արաբական երկրների եւ Իսրայելի հետ հարաբերությունների բաժնի ներկայացուցիչը հավաստեց, որ պաշտոնական մակարդակով Իրաքը նման որեւէ առաջարկ չի ներկայացրել: Եվ ընդհանրապես, ըստ բաժնի վարիչ Անահիտ Թովմասյանի, հայկական կողմը պետական մակարդակով ամեն ինչ արել է սերտացնելու հայ-իրաքյան հարաբերությունները: Դրա լավագույն դրսեւորումը եղել է այդ երկրում Հայաստանի ներկայացուցչության բացումը մեկուկես տարի առաջ, իսկ Իրաքն իր հավասարմասարին Հայաստան է ուղարկել երեք ամիս առաջ միայն:

Պրն Բաղրին վերահաստատեց նաեւ իրաքյան կողմի պատրաստակամությունը «Նավթ՝ սննդի դիմաց» ծրագրի իրագործման շրջանակներում եւ նշեց, որ իրենք իրավունք ունեն Հայաստանին նավթ տրամադրելու այդ ծրագրի 50-րդ կետի համաձայն, քանի որ Հայաստանը տուժած երկիր է՝ Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի կողմից շրջափակված լինելու պատճառով: Այնուհանդերձ, սակայն, հավասարմասարը խուսափեց պաշտոնական Իրաքի դիրքորոշումը հայտնել ԼՂ կարգավորման եւ Աֆղանստանում հակաահաբեկչական գործողություններ իրականացնելու նպատակով հայկական օդային տարածքն ԱՄՆ-ին եւ Անգլիային տրամադրելու վերաբերյալ: Իսկ Հայաստանում առանձին քաղաքական շրջանակներ համոզված են, որ առանց այս հարցերի շուրջ հստակ դիրքորոշումներ արտահայտելու որեւէ տնտեսական համագործակցություն հեռանկար ունենալ չի կարող:

Գ. Ա.

«ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 27»

Դատը շարունակվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Հոկտեմբերի 27»-ի քրեական գործի դատաքննության այսօրվա նիստում շարունակվեց ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանի դատաքննական ցուցմունքների հրապարակումը (սեպտեմբերի վերջ): Նրան այդ ժամանակ հարցեր էր ուղղել տուժողի իրավահաջորդի շահերի ներկայացուցիչ Աշոտ Սարգսյանը: Հիշեցնենք, որ ամբաստանյալը հարցաքննության կեսից հրաժարվեց պատասխանել փաստաբան Ա. Սարգսյանի, իսկ հետո՝ Ա. Սարգսյանի շահերի ներկայացուցիչ Տիգրան Ջանոյանի հարցերին: Ակնկալվում է, որ հաջորդ նիստին ավարտվի արձանագրության հրապարակումը եւ ցուցմունք կտա ամբաստանյալ Կարեն Հունանյանը: Դատաքննությունը կշարունակվի նոյեմբերի 19-ին:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/ հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

«Արմենտելի» ներդրած սարքավորումները հին սերնդի չեն

Հավաստիացնում է ընկերության տեխնիկական գլխավոր տնօրենը

«Արմենտելի» տեխնիկական գլխավոր տնօրեն Անդրեաս Կորվոլակոսի հետ մեր հարցազրույցը վերաբերում էր բացառապես հեռահաղորդակցության ոլորտում արված ընկերության տեխնոլոգիական ներդրումներին, առաջիկայում իրականացվելիք ծրագրերին: Ըստ նախնական պայմանավորվածության, մենք շրջանցեցինք ռոպեավճարը եւ կառավարության հետ վարվելիք բանակցություններին առնչվող վիճահարույց հարցերը, քանզի պրն Կորվոլակոսը նշեց, որ իրավասու է պատասխանելու միայն իր պատասխանատվության ենթակա ոլորտի հարցերին:

– Հայաստանում շատերը վստահ չեն, որ ներդրվող թվային կայանների սարքավորումները նոր են: Ավելին, մամուլում հրապարակումներ եղան, որտեղ օտարերկրյա դիվանագիտական ներկայացուցիչների աշխատակիցները նշեցին, որ այդ սարքավորումները պատկանում են հին սերնդին:

– Այդ սարքավորումները նույնն են, ինչ ունենք Հունաստանում: Ես կարող եմ ասել, որ ծրագրային ապահովումն ավելի նոր է: Հիմա Հայաստանում ներդրված «Սիմենսի» կայաններն աշխատում են թիվ 12 ծրագրային ապահովումով, իսկ Հունաստանում՝ թիվ 11: Հունաստանում նոր են սկսել անցնել թիվ 12-ի: Նույնն է նաեւ Հայաստանում ներդրված «Էրիկսոն» կայանի դեպքում: Այնպես որ մտահոգվելու կարիք չկա: Մենք ունենք պայմանագրեր, համաձայն որոնց ստանում ենք նոր սարքավորումներ մեր մատակարարներից:

– Բացի «Սիմենսից» եւ «Էրիկսոնից», ուրիշ մատակարարնե՞ր էլ ունեք:

– Երկու կայաններ ունենք «Ալկատելի» սարքավորումներով Գյումրիում եւ Ստեփանավանում: Շատ այլ ընկերությունների հետ համագործակցում ենք կաբելների, ցանցերի կառուցման եւ այլ հարցերում:

– Վերադառնանք թվայնացմանը: Ե՞րբ կավարտվի այդ գործընթացը: Այժմ մեր կայանների ո՞ր մասն է թվային:

– Դա երկար գործընթաց է եւ լուրջ աշխատանք է պահանջում, քանզի 1997 թ.-ին մենք ստացանք, մեղմ ասած, վատ վիճակում գտնվող ցանց: Մենք փոխում ենք ցանցի հիմնական մասը, ինչի պատճառով բողոքներ ենք ստանում քաղաքային իշխանություններից, քանի որ անընդհատ փորում ենք: Ներկայումս Երեւանում արդեն տեղադրված են թվային կայաններ, դրանք կազմում են ամբողջի մոտ 69 տոկոսը: Այս օրերին 2-ով սկսվող կայանները (բացի 25-ից) փոխվում են թվայինով: 5-ով սկսվողները, 4-ով սկսվողները՝ բացի 47-ից եւ 48-ից, 3-ով՝ 36-ը, 39-ը, 7-ով սկսվողներից՝ 72-ը, 73-ը, 74-ը թվային են կամ այս տարի կթվայնացվեն: Եկող տարի կթվայնացվեն 6-ով սկսվողները:

– Գաղտնիք չէ, որ բազմաթիվ դժգոհություններ կան հեռախոսակապի որակից:

– Նոր, թվային կայաններում որակը բարձր է: Հեռախոսահամարի դեռ վերջին թիվը չհավաքած, արդեն զանգը հասնում է:

– Մարզերում թվայնացում նախատեսվա՞ծ է:

– Վանաձորում արդեն տեղադրել ենք երկու թվային կայաններ: Կարծում եմ, որ երկու ամսում, եթե խիստ ձմեռ չլինի, աշխատանքներն այստեղ կավարտենք:

– Համաձայն պայմանագրի, «Արմենտելը» պետք է հեռախոսակապ անցկացներ մոտ 800 գյուղերում: Ի՞նչ ընթացքում է այս ծրագիրը:

– Մենք սկսեցինք եւ վերջացրինք Սպիտակի եւ Եղեգնաձորի շրջակայքի գյուղերի հեռախոսակապի անցկացումը: Անցյալ շաբաթ արդեն ընդունել ենք կապալառուի աշխատանքը: Այդ գյուղերը (թվով 32) կմիանան Եղեգնաձորում եւ Սպիտակում տեղակայված թվային կայաններին:

– Իսկ ե՞րբ կավարտվի բոլոր վերոնշյալ գյուղերի հեռախոսաֆիկացումը:

– Տեխնիկապես, լիցենզիայով նախատեսված ժամկետում դա հնարավոր է: Մինչեւ այսօր 250 գյուղ ապահովել ենք հեռախոսակապով:

– Անդրադառնանք բջջային կապին: Ովքեր օգտվել են կապի այդ տեսակից Հայաստանում, կհաստատեն, որ որակը, մեղմ ասած, այնքան էլ լավ չէ: Ի՞նչն է պատճառը եւ ի՞նչ է արվում բարելավելու համար:

– Երեւանի կենտրոնը տուժում է, քանի որ շատ օգտագործողներ տեղակայված են փոքր տարածքում, որտեղ քիչ կայաններ կան: Ես դա գիտեմ: Հիմա փորձում ենք ընդլայնել հնարավորությունները: Կենտրոնում երկու բազային կայաններ պետք է տեղադրվեն, որոնք հնարավորությունները կրկնակի կավելացնեն: Այս աշխատանքը կավարտենք դեկտեմբերի կեսին: Սա առաջին փուլն է լինելու, սակայն միաժամանակ սարքավորումներ են պատվիրվել Երեւան քաղաքի բոլոր բջջային կայանների թիվն ավելացնելու համար: Ամբողջ Երեւանի համար բջջային կապի հնարավորությունները կավելանան 40 տոկոսով: Մասնավորապես ձայնի կտրվելը խոսակցության ընթացքում, որն անվանվում է պասիվ ձայն, պատճառ է այլ ռադիոմոդեմների ազդեցության: Սա պետք է կարգավորել:

– Որքա՞ն է բաժանորդների ընդհանուր թիվը եւ ի՞նչ է նախատեսվում մարզերում բջջային կապի տարածման համար:

– Այժմ ունենք մոտ 25 հազար բաժանորդ: Մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը, նոր կայանների տեղադրմամբ, կստեղծվեն հնարավորություններ 50 հազ. բաժանորդների, իսկ մինչեւ փետրվար-մարտ՝ 100 հազարի համար: Մենք չգիտենք, թե ինչքան բաժանորդ կունենանք, բայց հնարավորությունները կլինեն 100 հազարի: Ինչ վերաբերում է մարզերին, մինչեւ սեպտեմբեր նախատեսված է կայաններ տեղակայել մինչեւ Մեղրի՝ Քաջարանում, Կապանում, Սիսիանում, Վայքում եւ այլն: Այնուհետեւ՝ մինչեւ Գավառ եւ Վարդենիս, ապա Սեւան, Դիլիջան, Վանաձոր, Գյումրի: Հաջորդ ուղղությունները կլինեն Վանաձորից Ստեփանավան-Տաշիր եւ Վանաձորից Ալավերդի՝ մինչեւ Վրաստանի սահման: Մինչեւ 2002 թ. ամառվա վերջը սա նախատեսում ենք ավարտել:

– «Արմենտելն» ի՞նչ նոր ծառայություններ կարող է առաջարկել մոտ ապագայում:

– Ռոումինգ ծառայությունը գործում է: Երբ մեկնում են այլ երկիր, բայց կարող են այստեղից զանգ ստանալ բջջային հեռախոսի վրա:

Փրիփեյդ համակարգը կսկսի գործել տարեվերջից: Երբ գնելով քարտը, գնում ես նաեւ խոսելաժամը: Այլեւս չկա հաշիվ, պայմանագիր եւ այլն: ISDN-ը տեխնոլոգիայի մի ձեւ է, որտեղ կայանից դեպի բաժանորդ գիծը թվային է: Սրա ամենամեծ առավելությունը կլինի շատ արագ կապը՝ 128 կբիթ/վրկ: Անալոգային գծով ամենաբարձրը 56 կբիթ/վրկ է: Այսինքն ավելի քան 2 անգամ արագ: Սրա մյուս առավելությունն այնպիսի ծրագրավորումն է, որ հնարավոր կլինի ինտերնետ կապից օգտվել եւ խոսել հեռախոսով միաժամանակ: Մի՞թե այս բոլորը հնարավոր կլիներ կատարել հին սերնդի սարքավորումներով:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Առաջիկա օրերին սպասվում են առավելապես ձյան տեսքով տեղումներ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ հիդրոօդերեւութաբանության վարչության տվյալների համաձայն, նոյեմբերի 17-18-ը մարզերի մեծ մասում (Շիրակ, Լոռի, Տավուշ, Արագածոտն, Գեղարքունիք) սպասվում են առավելապես ձյան տեսքով տեղումներ, օդի ջերմաստիճանի նվազում 5-10 աստիճանով: Այդ օրերին առանձին վայրերում կդիտվի ուժեղ քամի՝ մինչեւ 17-22 մ/վրկ: Նոյեմբերի 19-ին եւ 20-ին՝ առանց տեղումների եղանակ:

Օդի միջին ջերմաստիճանը Շիրակում կտատանվի -3-ից +12, Տաշիրում՝ 9-16, Արագածոտնի բարձրադիր մասում՝ 0-9, ցածրադիր շրջաններում՝ 4-16, Կոտայքում՝ 4-10, Գեղարքունիքում՝ -1-ից +11, Լոռիում՝ 7-18, Տավուշում՝ 13-22, Արարատյան դաշտում՝ 3-16, Վայոց ձորում՝ 0-16, Սյունիքի նախալեռներում՝ 3-16 եւ հովիտներում՝ 12-21 աստիճան տաքության սահմաններում: Այդ օրերին ամբողջ հանրապետությունում սպասվող գեոմագնիսական դաշտի վիճակը կլինի հանդարտ, Արեգակի ակտիվությունը՝ միջին:

Երեւանում նոյեմբերի 17-18-ը սպասվում են տեղումներ, 19-20-ին՝ առանց տեղումների եղանակ: Ջերմաստիճանը գիշերը՝ 0-5, ցերեկը՝ 1-6 աստիճան տաքություն: Ռադիոակտիվ ճառագայթման մակարդակը մայրաքաղաքում կլինի 16 միկրոռենտգեն/ժամ:

Ըստ Երեւան քաղաքի բազմամյա կլիմայական տվյալների, նոյեմբերի 17-ին օդի առավելագույն ջերմաստիճանը՝ +19,6, դիտվել է 1945 թվականին, իսկ նվազագույնը՝ -6,5, 1948 թվականին:

ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սոցապահովությունն առաջարկում է ներդնել անհատական համարանիշների համակարգ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանում մշակվել եւ կառավարությանն են ներկայացվել «Անհատական համարանիշների մասին» եւ «Անհատական տվյալների մասին» օրինագծերը: Այս մասին հայտնի դարձավ նշված նախագծերի մշակման համալրված խորհրդի՝ նոյեմբերի 16-ին կայացած առաջին նիստի ժամանակ:

Հայաստանում սոցիալական բարեփոխումների ծրագրի խորհրդատու, նշված օրենքների նախագծերի ստեղծման խորհրդի անդամ Աննա Նեչայը նշեց, որ անհատական համարանիշը սոցիալական ապահովությանը եւ ապահովագրությանն առնչություն ունեցող քաղաքացուն տրվող եզակի եւ ամբողջ կյանքի ընթացքում անփոխարինելի ծածկագիր է: Ըստ նրա, եթե մինչ համակարգի ներդրումը որեւէ սոցիալական խմբում ընդգրկվելու համար մարդիկ ստիպված էին լինում ամեն անգամ տարբեր գերատեսչություններ ներկայացնել մի շարք փաստաթղթեր, ապա օրենքի ընդունումից հետո նրանք այդ տվյալները ներկայացնելով մեկ անգամ՝ կունենան անձնական համարանիշ, որը կգրանցվի մեկ միասնական տվյալների բանկում: Անձնական համարանիշներ մարդիկ կարող են ստանալ իրենց աշխատավայրերում, գործազուրկները՝ զբաղվածության կենտրոններում, նպաստառուները՝ տեղական սոցիալական ապահովության բաժիններում, իսկ նորածիններին նպաստ ստանալու համար նման համարանիշներ կտրվեն ԶԱԳՍ-ի բաժանմունքներում: Օրենքի նախագծով առաջարկվում է յուրաքանչյուրի համար ստեղծել 10-անիշ թվով համարանիշ՝ կազմված անունազգանվան, ծննդյան ամսվա եւ տարեթվի հիման վրա, իսկ վերջին 3 թվերը կլինեն հերթական համարը եւ հսկիչ թիվը: Անձնական համարանիշը կգործածվի սոցիալական վճարների, աշխատավարձերի ստացման, բանկերում հաշիվներ բացելու ժամանակ: Ըստ Աննա Նեչայի, այս համակարգը նորություն չէ, այն գործում է շատ զարգացած երկրներում՝ տարբեր անուններով:

Նշվեց, որ ՀՀ սոցապնախարարության կազմում ստեղծված է «Նեմրութ» տեղեկատվական կենտրոնը, որի տեխնիկական հագեցվածությունը եւ աշխատակիցների մասնագիտական պատրաստվածությունը հնարավոր են դարձնում համարանիշների հատկացումը: Արդեն կատարված է տեխնիկական նախապատրաստական աշխատանքների հիմնական մասը, եւ օրենքների ու դրանցից բխող ենթաօրենսդրական ակտերի ընդունումից

Լոռու մարզում շարունակվում է գազամատակարարման վերականգնումը

1988 թ. երկրաշարժից հետո Լոռու մարզում մեծ վնասներ կրեց նաեւ գազամատակարարումը, որն այժմ իրականացնում է «Հայռուսգազարդ» ՓԲԸ «Լոռիգազ» ԳԳՄ մասնաճյուղը:

Այժմ վերականգնված է շուրջ 10700 բաժանորդի գազամատակարարումը, որը նախկին բաժանորդների ընդհանուր թվի մոտ 25 տոկոսն է: Հատկապես դժվարություններ կային բազմաբնակարան շենքերի գազամատակարարման գործում: Վանաձորում 24, իսկ Գուգարքում՝ 2 շենքերի գազամատակարարումն առաջնահերթ էր, քանզի բնակիչները հիմնականում անհրաժեշտ մուծումներն արել են, ապահովված են նաեւ անվտանգության պայմանները:

Սեպտեմբերի 24-ին վերականգնվեց Վանաձորի Չուխաջյան-9 շենքի գազամատակարարումը, 23 ընտանիք գազ ստացավ: Իսկ նոյեմբերի 15-ին տոն էր Երեւանյան խճուղու թիվ 109 շենքի 33 ընտանիքների համար, որոնց գազամատակարարումը 1998-ին, Ջերմուկի դեպքերից հետո, դադարեցվել էր: Համաձայն «Հայռուսգազարդի» հաստատած ծրագրի՝ մինչեւ տարեվերջ կգազիֆիկացվեն եւս 17 բազմաբնակարան շենքեր: Այժմ ընթացքի մեջ է 36 բնակարանի գազիֆիկացումը: Բոլորին է հայտնի, թե ինչ հանգավոր չափերի են հասնում ծառահատումները Լոռու մարզում: Գազիֆիկացման շնորհիվ միայն առաջիկա ամիսներին հարյուրավոր խորանարդ մետրերով վառելափայտի պահանջարկը կնվազի: Հետեւաբար գազամատակարարումը նաեւ բնապահպանական մեծ նշանակություն ունի:

Մ. ՄԻԿՈՅԱՆ

Ձկների թունավորումը որոշ ուժեր փորձում են շահարկման առիթ դարձնել

Լոռու մարզպետարանում տեղի ունեցավ մարզի ավագների խորհրդի հերթական նիստը, որը նվիրված էր Դեբեդ գետում ձկների թունավորումից հետո Վանաձորի քիմգործարանի շուրջ ստեղծված լարվածությանը: «Հասկանում ենք, որ էկոլոգիայի մասին պետք է մտածել, ասաց խորհրդի նախագահ Հայկ Օհանյանը, սակայն միաժամանակ պետք է հստակ պատկերացնել՝ 13 տարի հետո վերագործարկված գործարանը կարող է նաեւ արտանետումներ ունենալ: Խնդիրն այն է, որ միջոցներ ձեռնարկվեն վնասները կանխելու համար, եւ կարողանանք խուսափել անհարկի շահարկումներից»:

«Բոլոր փաստաթղթերով թույլտվություն կա, որ գործարկման ժամանակ կարելի է արտանետում կատարել: Բայց հաշվի առնելով էկոլոգիական եւ այլ խնդիրներ, գործարանը քայլ առ քայլ է կատարում այդ գործընթացը... Այո, դժբախտաբար, հոկտեմբերի 31-ին թույլատրելի նորմայից ավելի արտանետում է եղել: Բայց այստեղ մի խնդիր կա, որը լուծման կարիք ունի. 2000 թ. սեպտեմբերի 28-ին նույն գետում ձկների զանգվածային ոչնչացում նկատվեց: Երեւույթը կրկնվեց նաեւ 2001 թ. փետրվարի 2-ին: Նախորդ երկու դեպքերում գործարանը չէր աշխատում, արտադրություն չկար: Պատճառը նենգամիտ ձկնագողությո՞ւնն է, թե՞ այլ բան... Այս փաստերը հուշում են, որ կողքից այլ «օգնող» էլ կա», ասաց մարզպետ Հ. Քոչինյանը:

Մարզպետը հավաստիացրեց, որ ե՛ւ գործարանի ղեկավարությունը, ե՛ւ բնապահպանության նախարարությունը, ե՛ւ մարզպետարանը փորձում են ամեն կերպ լուծել էկոլոգիական խնդիրները. ստեղծվել է հատուկ հանձնաժողով, որն արտադրական պրոցեսը մշտապես պահելու է հսկողության տակ: Համապատասխան ուսումնասիրություններ, չափումներ են կատարվում: Միաժամանակ նա տեղեկացրեց, որ աշխատանքներ են տարվում վերականգնելու պարարտանյութերի արտադրությունը, որը կներառի ամոնիակի ավելորդ քանակությունը: Պահանջվում է 5–6 մլն դոլարի ներդրում: Տարեկան կթողարկվեն 50 հազար տոննա ազոտական պարարտանյութ եւ 20 հազար տոննա սելիտրա՝ այլ նպատակների համար: Այսօր Հայաստանը Վրաստանից ներկրում է շուրջ 45 հազար տոննա ազոտական պարարտանյութ, որի կարիքն այլեւս չի լինի:

«Այս պայմաններում թշնամական վերաբերմունքը գործարանի նկատմամբ ուղղակի անթույլատրելի է: Ինձ լուրեր են հասնում, որ այն մարդիկ, ովքեր 88 թ. ձեռքերը շփում էին, թե գործարան են փակել, հիմա նորից սկսել են շփել ձեռքերը: Գործարանները փակելը չէ՞ր պատճառը, որ շատերը բռնեցին արտագաղթի ճանապարհը: Հավաստիացնում եմ՝ մարդկանց, շրջապատի համար մեծ վտանգ ներկայացնող արտադրություններ չեն լինելու: Այսօր մարդիկ աշխատանքի կարիք ունեն: Եկեք օգնենք, ո՛չ թե խանգարենք: Հասցված վնասի չափը (2 մլն դրամ) գործարանը պատրաստ է հատուցելու, ասաց Հ. Քոչինյանը: Որոշ ուժերի ուղղակի ձեռնտու չէ, որ տնտեսությունը, թեկուզ չնչին քայլերով, առաջ է գնում»:

Միասնական կարծիք հայտնվեց, որ փաստն անհարկի շահարկողներին պետք է նաեւ հակահարված տալ:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Հաստիքներ ավելացնելով... կրճատումներ են ուզում իրականացնել

Պատգամավոր Գրիգոր Հարությունյանի տվյալներով միայն քաղաքաշինության տեսչությունում 117 մարդ է աշխատում, եւ բոլորն էլ սնվում են պետբյուջեից: Այդ թվաքանակը գրեթե հավասարազոր է մի նախարարությունում հավաքված հաստիքներին, կարճ ասած ուռճացված է: Եվ քաղաքաշինության ոլորտը միակը չէ:

2002 թ.-ի բյուջեով 216 հազար բյուջետային հաստիք է ներկայացված, որոնց միջին աշխատավարձը կազմելու է 14 հազար դրամ: Ընդ որում, կառավարությունն ավելի քան 5 տոկոսով կրճատել է հաստիքների թիվը, որն անմիջականորեն այս ամիս կզգան 251 բյուջետային աշխատողներ: Ինչպես նշեց ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարար Պավել Սաֆարյանը, կրճատման աշխատանքներն արդեն սկսվել են 7 նախարարություններում եւ կշարունակվեն հաջորդ ողջ տարվա ընթացքում: Այսպես կառավարությունը ծրագրում է խնայել 250 մլն դրամ, որը կուղղվի սոցիալական ծրագրերի իրագործմանը:

Սակայն, ինչպես կարելի է հասկանալ, գործադիրին ոչ մի կերպ չի հաջողվում հաղթահարել «հին ախտերը», եւ այս գործն էլ ընթանում է շատ տարօրինակ ձեւով: Նախ հասկանալի չէ, թե ինչ սկզբունքներով են տեղի ունենում եւ ունենալու կրճատումները, դրանք իսկական ջարդ չե՞ն դառնա 14 հազար դրամ աշխատավարձ ստացող շարքային քաղաքացիական ծառայողների համար: Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի փոխնախարարն այս գործընթացը հետեւյալ կերպ բացատրեց. «Յուրաքանչյուր նախարարություն կրճատումների իր սկզբունքներն ունի, դա շատ երկար խոսակցություն կպահանջի: Ասենք գյուղնախարարությունն իր սպեցիֆիկան ունի, մյուսները եւս: Համենայն դեպս, թվաքանակային սկզբունքներով չեն առաջնորդվում»:

Մյուս կողմից հասկանալի չէ կառավարության հաջորդ տարի նախատեսվող որոշակի հաստիքների ավելացումը: 72 մարդ պետք է ավելանա ՀՀ նախագահի աշխատակազմում, 5 մարդ ԱԺ աշխատակազմում, եւ 6-ը ԱԺ հաշվիչ հանձնաժողովում: Բոլոր դեպքերում, սակայն, աշխատավարձ չի նախատեսվում, քանի որ «դրանք մասնավորապես նախագահի աշխատակազմի տրանսպորտային եւ սպասարկման ծառայություններն են, որոնք նախկինում եղել են փակ բաժնետիրական ընկերություններ, որոնց գումարը դարձյալ տալիս էր պետությունը: Ուղղակի որոշվեց, որ ձեռնարկության կարգավիճակը չի համապատասխանում այսօրվա օրենսդրությանը, եւ այդ 72-ը հրամանագրվեցին նախագահի աշխատակազմի հաստիքացուցակում: Մյուսներն ունեն իրենց որոշակի հիմնավորումները»: Նշենք միայն, որ նախագահի աշխատակազմի ողջ ծախսերը կազմում են 147 մլն դրամ: Ըստ աշխատակազմի ղեկավար Արտաշես Թումանյանի այդ գումարը լիովին բավարար է նորմալ աշխատանքներ ծավալելու համար:

Սակայն չնայած 251 կրճատումներին, հաջորդ տարվա ընթացքում... նախատեսվում է 260 հաստիքների ավելացում, որոնցից եթե հանենք ոչ աշխատավարձով վերը հիշատակված ավելացումները, ապա 11 նոր հաստիքների համար աշխատավարձերի գծով բյուջեում գումար է նախատեսվելու, որը կազմում է 777 մլն դրամ՝ ներառյալ օրենքով սահմանված դասական ոլորտի աշխատավարձերի բարձրացումը:

Թե ինչպես կարող է ապարատի կրճատումն ուղեկցվել հաստիքների ավելացմամբ, թերեւս միայն չինովնիկները կարող են հասկանալ, մեկ էլ, թերեւս, եվրախորհուրդը, որի պահանջներից ոմանք վերաբերում են հենց անկախ հանձնաժողովների կազմությանը:

Կառավարման համակարգի այս տեսքով պահպանմանն է ուղղված ողջ պետական համակարգի գործունեությունը: Մասնավորապես հենց ԱԺ-ի ոչ կառավարական, տարբեր ոլորտները կարգավորող հանձնաժողովների ստեղծման մասին ընդունված օրենքներով հանձնաժողովների իրավասությունների շրջանակներում է թողնվում իրենց աշխատակազմի թվաքանակի եւ աշխատավարձերի չափաքանակի որոշման խնդիրը: Իսկ հանձնաժողովներն ինչպիսի թվեր ուզում են, կրակում են, առանց լուրջ հիմնավորումների: Վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը հենց դա նկատի ունենալով շեշտում էր օրենքում փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտությունը:

Մասնավորապես միայն նորաստեղծ Հանրային հեռուստաընկերությունը իր ծախսերը կազմակերպելու համար կառավարությունից պահանջել է ոչ ավել, ոչ պակաս 1 մլրդ 450 մլն դրամ: Հիմնավորումը եղել է այն, թե իրենք նախատեսում են արբանյակային հեռարձակմամբ հեռուստաընկերության թողարկումները հասցնել մինչեւ Աֆրիկայի հարավային եւ Լատինական Ամերիկայի երկրները:

Նույն իրավիճակն է նաեւ մյուս՝ էներգետիկայի, արժեթղթերի կարգավորման եւ այլ հանձնաժողովներում: Օրինակ, պատգամավորները զարմանում են, թե ինչպե՞ս կարող է 9 հոգուց բաղկացած հանձնաժողովը 66 հաստիքով աշխատակազմ ներկայացնել: Այն դեպքում, երբ հանձնաժողովի բյուջեից վճարվող անդամներն իրենց աշխատավարձերը կարող են ավելի շատ նախատեսել, քան... հանրապետության նախագահի՝ օրենքով հաստատված աշխատավարձի չափաքանակը, որը կազմում է 400 հազար դրամ:

ԱԺ պետաիրավական մշտական հանձնաժողովի նախագահ Վիկտոր Դալլաքյանը համոզված է, որ օրենքով այդ հարաբերությունները պետք է կարգավորել եւ ավելացող գումարներն ուղղել առավել հրատապ լուծումներ պահանջող ոլորտներ: Նման ռեսուրսներ իսկապես կան: Մասնավորապես, ըստ Դալլաքյանի, կարելի է հանձնաժողովներին տրամադրվելիք գումարների հետ կրճատել Կենտրոնական բանկին հատկացվող գումարները: Այս տարի նման փորձ արվել է, եւ խորհրդարանի համապատասխան արձագանքից հետո Կենտրոնական բանկի ծախսերը 1 մլրդ 300 մլն-ի փոխարեն կրճատվեցին 800 մլն-ով:

Թվերին ուշադրություն դարձնելիս շատ պարզ տեսանելի է, որ 10 քաղաքացիների բաժին է ընկնում 1 բյուջետային աշխատող: Այն դեպքում, երբ նման ցուցանիշը հատուկ է զարգացած, առաջադեմ երկրներին: Մեր պարագայում նման հարաբերակցությունը ոչ միայն խիստ ծախսատար է, այլեւ խանգարում է պետական կառավարման համակարգի բնականոն գործունեությանը: Մյուս կողմից այս ուռճացվածությունը կաշառակերության եւ կոռուպցիայի բազմացման հիմնական խթանիչներից է, եւ այս տեսանկյունից միայն դրա կրճատումը պարզապես այլընտրանք չի թողնում...

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

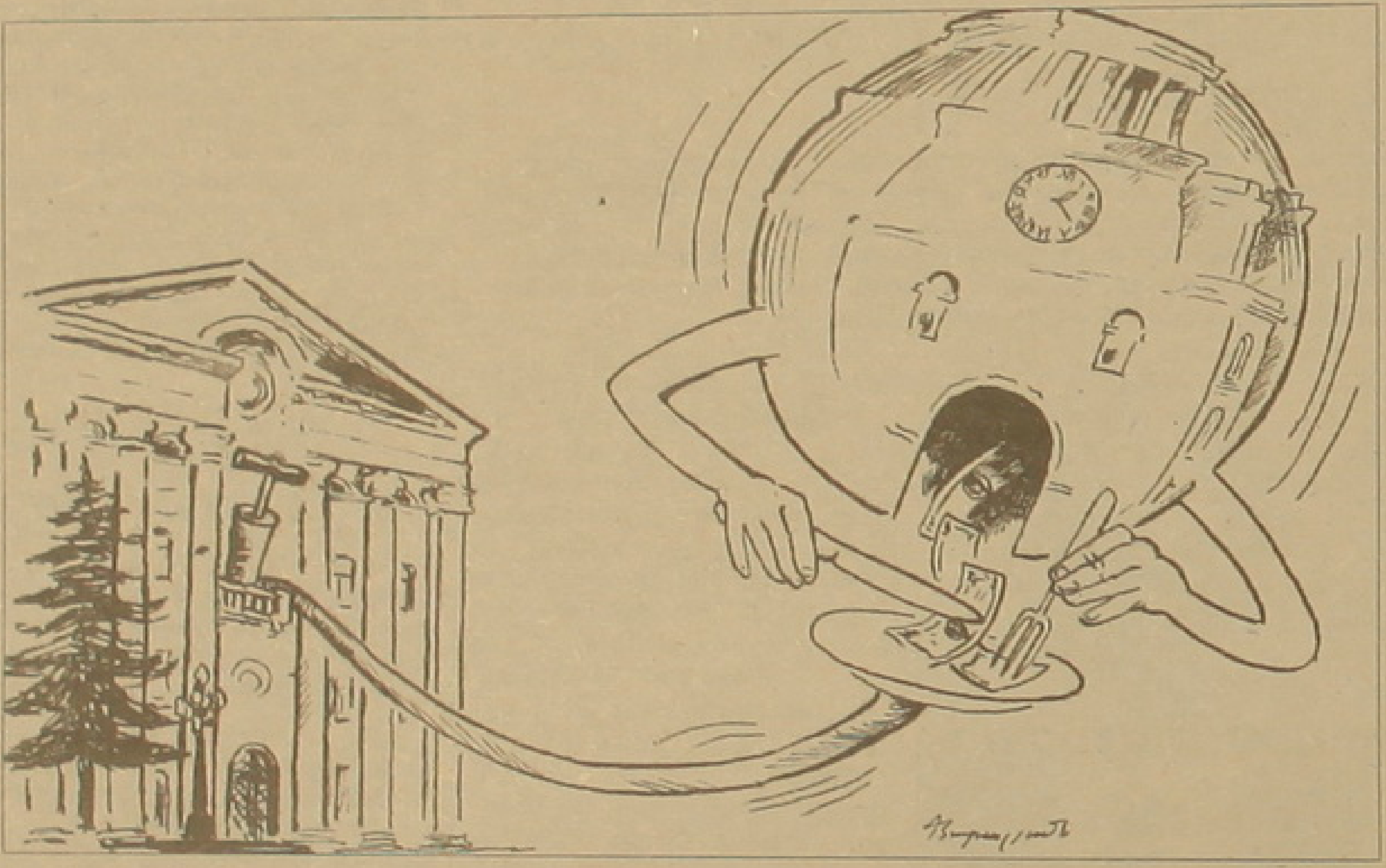

Միշտ քծնող եւ քցվող

Զարմանահրաշ ժամանակներ ենք ապրում: Մշտապես բացվող աշխատատեղեր չտեսնող ՀԺԿ գաղափարախոս Ռուզան Խաչատրյանը հնարավոր է, որ շուտով վերջապես մշտական աշխատանք ունենա: Երեկ նրա հերթական հերյուրանքը ՀՌԱԿ-ի մասին տեղ գտավ «Առավոտում», մեկ այլ լրագրողական դասական Շողեր Մաթեւոսյանի պատկերի հարեւանությամբ: Ինչպիսի փունջ...

Տիկին Ռուզանիկը փորձում է մեղադրել ՀՌԱԿ-ին գործող իշխանությունների հանդեպ քծնանքի մեջ, անկախ նրանից, թե ովքեր են, կարեւոր է, որ իշխանություն լինեն: Մոռացել է տիկինը, թե ինչպես 90-ականների կեսերին մի ամբողջ հեռուստահաղորդում նվիրեց հենց այդ նույն ՀՌԱԿ-ին, ինչպես էր գովաբանում այդ ժամանակ կուսակցության սկզբունքայնությունը, պարզաբանում ընդդիմադիր կեցվածքը, քծնող ժպիտով հարցեր ուղղում ՀՌԱԿ վարչականներին: Մոռացել է: Իսկ մենք չենք մոռացել, ավելին՝ ոչ միայն ժապավենն ենք պահպանել, այլեւ տկն Ռուզանի հոնորարի ստացականը՝ թափված ջանքերի համար: Դե, մշտական աշխատանք սույն «լրագրողուհին» երբեք չուներ, կարելի էր մի քիչ օժանդակել... Երեւի թե վատ սովորեց: Քցվողը սկսեց վերցնել բոլոր տվողներից:

Զարմանահրաշ ժամանակներ ենք ապրում: Տերպետրոսյանականները դասողություններ են անում ճշմարտության, ազնվության, անկաշառելիության մասին, աննախտայելյանները եւ տարբեր տեսակի Շողերը (ինչպես գիտենք, դա ախտորոշում է) սրբացնում են Վանոյին եւ Սամվել Բաբայանին, իսկ Ռուզանիկը, որը քաղաքական գործիչ է դարձել, Ռամկավար Ազատական կուսակցության գործերն է փորձում քննարկել:

Եվ մի բան եւս: Ես՝ Գառնիկ Հովակիմյանս, ոմն չեմ... Աշխատանք միշտ ունեցել եմ եւ ունեմ, մասնագիտություն էլ, ընտանիք էլ: Կուսակցություն էլ ունեմ, իսկական կուսակցություն՝ իր հարյուրամյա գաղափարախոսությամբ, մեծագույն ավանդույթներով, հերոսական անցյալով, ի տարբերություն քեզ, Ռուզան Խաչատրյան, որը ոչինչ չունի, բացի հիվանդագին ցանկությունից՝ երեւալ ասպարեզում:

ԳԱՌՆԻԿ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ

ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Ձեռնարկության ռիթմը չխախտվեց

Էջմիածին քաղաքում նախկինում գործող պլաստմասսաների սարքաշինական, մետաղյա իրերի «Ռեզիստր», «Ռաստր», գինու, պահածոների եւ մյուս գործարանները, որոնցում աշխատում էին 500-1000 բանվորներ ու մասնագետներ, հանրապետության անկախացումից հետո մատնվեցին անգործության, բացի մի քանիսից, որտեղ այսօր տեղադրված են մանր-մունր ձեռնարկություններ: Մնացածն այդպես էլ թալանված ու լքված է: Միակը, որ անցման տարիներից մինչեւ այսօր երբեք չդադարեցրեց արտադրությունը եւ մշտապես համաչափ պահեց աշխատանքային գործունեությունը, հանրապետության կույրերի միավորման էջմիածնի ուսումնաարտադրական ձեռնարկությունն է, որը ստեղծվել է 1952-ին: Ղեկավարության եւ աշխատակազմի ճիշտ տնտեսական ու կազմակերպչական քաղաքականության շնորհիվ հաջողվել է շրջանցել դժվարությունները եւ տեսողությունից հաշմանդամ մարդկանց ներգրավել աշխատանքի մեջ, հոգալ կրկնակի կարիք ունեցողների պահանջները: Կազմակերպել նրանց համար ուսուցման դասընթացներ, անել ամեն ինչ, որ նրանք իրենց զգան որպես հասարակության լիիրավ անդամներ: Ձեռնարկության տարբեր արտադրամասերում աշխատում են ավելի քան 150 հաշմանդամներ, որոնցից 102-ը 1-2-րդ կարգի: Արտադրամասերը թողարկում են Ռուսաստանի Դաշնությունում պահանջարկ ունեցող ցածրավոլտ էլեկտրական սարքավորումներ, կենցաղային էլեկտրատեղակայման ապրանքներ՝ էլեկտրաեղանիկ, վարդակ, էլեկտրակոթառ, մինի անջատիչներ, մետաղացանցեր, տարբեր չափերի մեխեր: Ընթացիկ տարվա 10-11 ամիսների ընթացքում արտադրվել եւ իրացվել է 39 մլն դրամի արտադրանք:

«2002 թ. կթողարկվեն նոր արտադրատեսակներ, կբացվեն 50-ից ավելի նոր աշխատատեղեր», պատմում է ձեռնարկության տնօրեն Վաչագան Սողոյանը: Ձեռնարկությունում նա աշխատում է 1983 թ., իսկ 1994-ից՝ որպես տնօրեն: Անշուշտ, կույրերի հետ աշխատելը պահանջում է առանձնահատուկ վերաբերմունք, համբերատար եւ ամենօրյա հետեւողականություն, ամենակարեւորը: Խաղաղ ու հանգիստ բնավորություն ունեցող Սողոյանը թափանցել է բոլորի հոգեկան աշխարհը եւ գիտի բոլորի բնավորություններն ու ունակությունները: Աշխատողների դժգոհություն այստեղ երբեք չի լինում, որովհետեւ ամեն ինչ հարթվում է խաղաղ, փոխադարձ հարգանքի ճանապարհով: Իսկ դա անհրաժեշտ է Աստծո ամենաթանկ ընծայից զրկվածների համար: Ձեռնարկությունը դժվարին խնդիրներ էլ ունի: Եթե արտադրանքն իրացվեր հանրապետության սահմաններում, այսքան մեծ ծախսեր չէին լինի, դժբախտաբար դեռեւս շուկա չկա: Ամբողջ աշխարհում հաշմանդամները պետությանը հարկ չեն վճարում, հակառակը ստանում են որոշակի օգնություն: Իսկ մեզ մոտ նրանք հարկային արտոնություններից չեն օգտվում: Կենտրոնական վարչությունը թեեւ նամակ-խնդրանքներով ամեն տարի դիմում է համապատասխան նախարարություններին, սակայն, ինչպես ասում են սայլը տեղից չի շարժվում:

Վերջերս ձեռնարկության ողջ աշխատակազմը զբաղված էր կարեւորագույն մի ձեռնարկումով: Արտադրական եւ վարչական շենքերի հարթ տանիքները վաղուց շարքից դուրս են եկել եւ խոնավությունը չեն պահպանում, հարկ էր դրանք պատել նոր ու ժամանակակից ծածկույթով: Մեծ աջակցություն էր հանդես բերել ՀԿՄ-ն տրամադրելով պահանջվող շինանյութերը: Եվ կարճ ժամանակահատվածում 1250 քմ տարածք ունեցող տանիքը պատվեց նոր ծածկույթով: Ձեռնարկությունում հետեւողական ու հիմնավոր աշխատանքներ են տարվում նաեւ հաշմանդամների սոցիալ-տնտեսական վիճակի ապահովման, նրանց հոգեւոր հանգստի կազմակերպման խնդիրներում: Եռամսյակը մեկ կարիքավոր ընտանիքներին տրվում են սննդամթերքի կտրոններ: Ստացվում են բրայլերյան լրագրեր, խոսող գրքեր: Ակումբում կազմակերպվում են համերգներ, շախմատի, նարդու մրցումներ:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ

ԱԶԳ **Միջազգային**

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ

Ամերիկացիները մոտալուտ հաղթանակի հույս ունեն

Թալիբների մի շարք ղեկավարներ գերի են ընկել

Ներկայումս Հյուսիսային դաշինքի գերության մեջ են Թալիբան շարժման մի շարք ղեկավարներ (ոմանք գերի են ընկել, մյուսներն էլ ինքնակամ են հանձնվել): Այդ մասին լրագրողներին հայտարարեց ԱՄՆ-ի պաշտոնական ներկայացուցիչներից մեկը: Նա շեշտեց, որ մոլլա Օմարը եւ բեն Լադենը գերիների մեջ չեն: Թալիբ ղեկավարների գերման հանգամանքները չեն ճշտվում: Ամերիկայի պաշտոնյան չնշեց, թե ամերիկյան կողմը մասնակցո՞ւմ է արդյոք թալիբների հարցաքննությանը: Նա ընդգծեց, որ ներկա փուլում ամերիկացիների գլխավոր խնդիրը Թալիբանի եւ «Ալ Ղաիդայի» ղեկավարների հայտնաբերումն է ու ոչնչացումը:

ԱՄՆ զինված ուժերի կենտրոնական հրամանատարության ղեկավար Թոմի Ֆրենկսը ճեպազրույցում հայտարարեց, որ «օղակը սեղմվում է», եւ որ պատերազմի ավարտը հեռու չէ: Ֆրենկսը վերահսկում է Աֆղանստանում ամերիկյան ուժերի գործողությունները: Նա ընդգծեց, որ «այսուհետեւ ամերիկյան օդուժի ռմբակոծությունները ավելի ճշգրիտ կլինեն, քանի որ Միացյալ հակաթալիբյան ճակատը տիրում է երկրի տարածքի 50-60 տոկոսին»:

Ճեպազրույցին ներկա էր նաեւ ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը: Վերջինս նշեց, որ Ֆրենկսը մշակել է Աֆղանստանում ամերիկացիների գործողությունների նոր ծրագիր, որը շուտով կներկայացնի նախագահ Ջորջ Բուշին: Ի դեպ, ամերիկյան ռազմական գերատեսչությունն այլեւս չի թաքցնում, որ ամերիկացի զինվորները հակաթալիբյան ուժերի հետ դաշն կնքած կռվում են Թալիբանի դեմ: ԱՄՆ պաշտպանության նախարարի տեղակալ Պոլ Վուլֆովիցի հրապարակած փաստաթղթերը վկայում են, որ ամերիկացիներն իրենց գործողությունները համաձայնեցնում են Հյուսիսային դաշինքի հետ եւ հարկ եղած դեպքերում նրան աջակցում օդուժի հարվածներով:

Պ. Ք.

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Իսրայելն աջակցում է Պաղեստինի պետության ստեղծմանը

Երեկ ՄԱԿ-ի 56-րդ նստաշրջանում ելույթ է ունեցել Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսը եւ հայտարարել, որ Իսրայելն աջակցում է Պաղեստինի պետության ստեղծմանը. «Պաղեստինի պետությունը ստեղծման ճանապարհին է», ասել է Պերեսը: ՄԱԿ-ի բեմահարթակից առաջին անգամ հնչեց Իսրայելի ներկայացուցչի դրական խոսքը Պաղեստինի պետության ստեղծման օգտին: Իր ելույթում Պերեսն ընդգծել է, որ Իսրայելը չի ձգտում իշխել պաղեստինցիներին, այլ ցանկանում է, որ նրանք ապրեն ազատ, ստեղծեն նոր տնտեսություն եւ հասնեն զարգացման բարձր մակարդակի՝ պահպանելով իրենց ավանդույթները:

Հարկ է նշել, որ Պերեսի ելույթը վերջին պահին փոփոխության է ենթարկվել Իսրայելի կառավարության աջ թեւի նախարարների ճնշմամբ, եւ չի արտահայտվել այն միտքը, որ Իսրայելի հասարակության գերակշիռ մասի կարծիքով իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտությունը կլուծվի միայն պաղեստինյան ժողովրդի փափագն իրականացնելով, որն է՝ ճանաչել Պաղեստինի անկախությունը: Պերեսից պահանջվել է արտահայտել միայն Իսրայելի աջակցությունը, քանի որ, ըստ նախարարների, դեռեւս չի կայացել կառավարության որոշումը՝ ճանաչելու Պաղեստինի պետությունը: Իսկ Իսրայելի ընդդիմության (Մերեց) ղեկավար Յոսի Սարիդը, որը մեծ հարգանք է վայելում Պաղեստինում, իր դժգոհությունն է արտահայտել՝ Պերեսի ելույթը համարելով պարտադրված, որը չարտահայտեց Իսրայելի կառավարության համաձայնությունը Պաղեստինի պետության ստեղծմանը:

Մ. Նահանգների պետքարտուղար Ք. Փաուելը երկուշաբթի օրը Քենտուկիում հանդես կգա ելույթով եւ կներկայացնի Մերձավոր Արեւելքում խաղաղության կայունացման ծրագիրը՝ կենտրոնանալով 3 հիմնական հարցերի վրա. Իսրայելից կպահանջվի դադարեցնել նոր բնակավայրերի կառուցումը, Պաղեստինը վերջ կտա ահաբեկչություններին, եւ վերսկսվող բանակցությունները կավարտվեն Պաղեստինի պետության հռչակումով:

Ռ. Պ.

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Զենքի ոչնչացման դիմաց Ռուսաստանի պարտքը կկրճատվի

Ամերիկյան Սենատի արտաքին գործերի հանձնախումբը հավանություն է տվել զանգվածային բնաջնջման զենքը չտարածելու կոնկրետ քայլերի դիմաց ԱՄՆ-ին Ռուսաստանի պարտքի մի մասը չեղյալ հայտարարելու առաջարկությանը: Մասնավորապես, Մոսկվայի պարտքից կհանվի այն ծախսերի արժեքը, որոնք անհրաժեշտ են ռուսական քիմիական զենքի պաշարների ոչնչացման համար: Այդ գործողությունը կիրականացվի ԱՄՆ-ի միջոցներով: «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդման համաձայն, Ռուսաստանի պարտքը ԱՄՆ-ին կազմում է ընդամենը 3,5 մլրդ դոլար: Իսկ Եվրամիությանը ռուսները պարտք են էլ ավելի շատ՝ մոտ 30 մլրդ դոլար:

Պ. Ք.

Շեւարդնաձեն ներկայացրեց նախարարների նոր թեկնածություններ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանի նախագահը պաշտոնապես երկրի խորհրդարանին ներկայացրել է իր թեկնածությունները նոր կառավարության նախարարների պաշտոնների համար: Հաղորդվում է, որ խորհրդարանի կողմից ցանկի հաստատման դեպքում Վրաստանի կառավարությունում նոր դեմքեր կդառնան նախագահի խորհրդարանական քարտուղար Վալերի Խաբուրզանիան, որը ներկայացվել է պետանվտանգության նախարարի պաշտոնի համար, եւ ՆԳՆ ղեկավարի տեղակալ Կոբա Նարչեմաշվիլին, որ առաջարկվել է ներքին գործերի նախարարի պաշտոնի համար:

Աֆղանստանում խաղաղարար ուժերը կվերահսկի Թուրքիան

Տարբեր երկրների դիվանագետներն ու զինվորականները ներկայումս մշակում են Աֆղանստանում բազմազգ խաղաղարար ուժեր տեղաբաշխելու ծրագիր: «Նյու Յորք թայմս» թերթը երեկ տեղեկացրեց, որ նախատեսվում է այդ ուժերի հրամանատարությունը հանձնարարել Թուրքիային: Ինչ վերաբերում է բրիտանական եւ ֆրանսիական ուժերին, դրանք կվերահսկեն համապատասխանաբար Բագրամի (Քաբուլի մոտ) եւ Մազարի Շարիֆի օդանավակայանները: «NTY-RU» թերթի տվյալներով, բրիտանացի 160 ծովային հետեւակայիններն արդեն Բագրամում են: Միաժամանակ Աֆղանստան են բերվում ամերիկյան նոր հատուկ ջոկատներ: Բագրամի օդանավակայանում երեկ վայրէջք կատարեցին բրիտանական 6 եւ ամերիկյան 2 օդանավեր:

Շուտով Աֆղանստանում կլինեն նաեւ ֆրանսիական հատուկ ուժերը, որոնք երեկ Մարսելի մերձակա ռազմակայանից մեկնեցին Ուզբեկստան: «Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ ֆրանսիացիների խնդիրներն են լինելու Մազարի Շարիֆի օդանավակայանի վերահսկումը, քաղաքի ենթակառույցների վերականգնումը, մարդասիրական բեռների անխափան ստացման եւ բաշխման ապահովումը:

Պ. Ք.

ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցությունը Թուրքիայի համար ավելի մտահոգիչ է, քան կիպրական հարցում նրանից պահանջվող զիջումները

Սկիզբը էջ 1

Նոյեմբերի 13-ին **«Ազգն»** անդրադարձել էր նաեւ ԵՄ-ի գործադիր մարմինը հանդիսացող Եվրահանձնաժողովի վերոհիշյալ զեկույցին, նշելով, որ Թուրքիայից պահանջվում է Կիպրոսի հարցում բարելավել իր դիրքորոշումը: Այս պահանջի մասին նոյեմբերի 9-ին հաղորդումներում տեղեկացրել է թուրքական պետհեռուստատեսությունը, նախօրոք ձեռք բերելով զեկույցի տեքստը: Զեկույցի հրապարակումից հետո պարզվեց, որ Եվրահանձնաժողովը Թուրքիայից պահանջում է երկրում բարելավել ազգային փոքրամասնությունների վիճակը եւ անհապաղ կյանքի կոչել սահմանադրության 33 հոդվածը, որը Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովը փոփոխության էր ենթարկել, եւ կառուցողական դիրքորոշում որդեգրել Եվրոպայի անվտանգության եւ պաշտպանության հարցերում: Տվյալ դեպքում ակնարկը ԵՄ-ի արագ արձագանքման զորամիավորումների մասին է: Թուրքիան, հակադրելով դրանք ՆԱՏՕ-ին, դրանց կազմավորումն ԱՄՆ-ի օրինակով ամեն տեղ փորձում էր խոչընդոտել: Թերեւս այդ առումով պատահական չէ զեկույցի առթիվ պաշտոնական Վաշինգտոնի տարակուսանքը:

Հասկանալի է, որ Եվրահանձնաժողովի զեկույցի առնչությամբ տարակուսանքով արտահայտվեց նաեւ փոխվարչապետ Դեւլեթ Բահչելին: Մեջլիսում ելույթ ունենալով «Ազգայնական շարժում» կուսակցության առջեւ, [illegible] Թուրքիայի նկատմամբ «անլուրջ եւ կանխակալ» մոտեցման համար խստագույնս դատապարտեց ԵՄ-ին եւ մերժելով այս մոտեցումն ասաց. «Եվրոպացիները թող իմանան, որ երկրորդ կարգի դերակատարության եւ երկրորդական պետության կարգավիճակի հետ մենք չենք համակերպվելու»: Հակառակ Բահչելիի տարակուսանքին, Մեսութ Յըլմազը, որ նույնպես փոխվարչապետ է, կառուցողական համարեց Եվրահանձնաժողովի զեկույցը: Սակայն դա չխանգարեց, որ նա եւս տարակուսանքով արտահայտվի ինչպես Կիպրոսի, այնպես էլ Եվրոպայի անվտանգության եւ պաշտպանության հարցերում Թուրքիային ներկայացվող պահանջների մասին:

Եթե ԱՄՆ-ի տարակուսանքի աղբյուրը ԵՄ-ի արագ արձագանքման զորամիավորումների հարցում Թուրքիայի պես ամերիկյան դիրքորոշում որդեգրած պետության անդամակցությանը Եվրահանձնաժողովի բացասական մոտեցումն էր, Բահչելիինը՝ եվրոպական տասը երկրների, առավել եւս Կիպրոսի առջեւ անդամակցության հեռանկարի մոտալուտ բացումը, ապա Յըլմազի պարագայում՝ թուրքական պետությունից ակնկալվող զիջումներն էին:

Ինչպես հայտնի է, Եվրահանձնաժողովի զեկույցով Թուրքիայից պահանջվել է Կիպրոսի առնչությամբ դիրքորոշման բարելավում: Ըստ երեւույթին, թուրքերի համար դիրքորոշման բարելավումն ինքնին զիջում է, հատկապես երբ նրանք նոյեմբերի 15-ին հանդիսություններով տոնեցին «Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետության» 18-ամյակը: Օգտվելով առիթից նշենք, որ ինքնակոչ այս հանրապետությունը հռչակվել էր 1983 թ.-ին: Հռչակումից 24 ժամ հետո Բանգլադեշը ճանաչել էր նրա անկախությունը: Սակայն տեղի տալով անգլո-ամերիկյան ճնշումներին, հաջորդ օրը չեղյալ էր հայտարարել ճանաչման որոշումը: Բանգլադեշի արտգործնախարարը ստիպված էր եղել հրաժարական տալ: Դրանից հետո Պակիստանը, որ ճանաչելու հակում ուներ, այլեւս չէր համարձակվել:

Հարցը սակայն «Հյուսիսային Կիպրոսի Թուրքական Հանրապետության» ճանաչումը չէ, այլ նրա նկատմամբ եվրոպական երկրների դիրքորոշումը, եւ Կիպրոսի հենց առաջին փուլում անդամակցությունը ԵՄ-ին: Սա Թուրքիայի համար շատ ավելի մտահոգիչ է, քան զեկույցով կիպրական հիմնահարցի առնչությամբ պահանջվող այսպես կոչված զիջումները:

ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցության միջոցով այդ հանրապետության միասնականությունն ու տարածքային ամբողջականությունը վերականգնելու հույսերի միտումներն ակնհայտ են: Ավելի քան ակնհայտ են այն ճնշումները, որոնք ԵՄ-ի վրա, իբրեւ այդ կառույցի անդամ, գործադրում է Հունաստանը: Ավելին, թուրքական պետհեռուստատեսության տվյալներով, Հունաստանը հենց Կիպրոսի անդամակցությամբ է պայմանավորում ԵՄ-ի ընդարձակումը եւ սպառնում է հակառակ դեպքում խոչընդոտել այլ երկրների անդամակցությանը, օգտվելով վետոյի իրավունքից: Մինչդեռ Գերմանիան ԵՄ-ին Հունգարիայի, Չեխիայի, Լեհաստանի անդամակցության վրա քաղաքական լուրջ հաշվարկներ է կատարում: Նույնն են անում սկանդինավյան պետությունները Էստոնիայի եւ առհասարակ Մերձբալթյան երկրների առնչությամբ: Հասկանալի է, որ թե՛ սկանդինավյան, թե՛ Արեւելյան Եվրոպայի երկրները, եթե ոչ քաղաքական, ապա Գերմանիայի տնտեսական ազդեցության ոլորտում են: Ուստի այդ ոլորտի մեջ պետք է ընդգրկել նաեւ Մերձբալթիկան:

Այս ամենի առումով ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցությունը դուրս է գալիս Հունաստանի շահագրգռությունների շրջանակից եւ դառնում է Գերմանիայի ու սկանդինավյան պետությունների շահագրգռությունների առարկա: Թուրքիայի կառավարող շրջանակները այդ շահագրգռություններով են պայմանավորում ԵՄ-ին անդամակցության հեռանկարը, որ զեկույցով բացվում է Կիպրոսի առջեւ: Այս ընթացքում մոռացության են տրվում Կիպրոսի Հանրապետության քաղաքական եւ տնտեսական չափանիշները: Նման մոտեցմամբ, ինչպես Գերմանիան, այնպես էլ սկանդինավյան երկրները թուրքերի քմահաճույքով հայտնվում են Հունաստանի ճնշումներին տեղի տվողի դերում:

Հարցի էությունը, սակայն, Կիպրոսի Հանրապետությամբ չի սահմանափակվում: Նոյեմբերի 16-ին թուրքական պետհեռուստատեսության ուղիղ եթերում Ինալ Բաթուն դժգոհեց, որ եվրոպական երկրներն առանց կիպրական հարցի լուծմանը հավանություն տալով ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամագրմանը, Թուրքիայի անդամակցությունը հենց դրա լուծմամբ են պայմանավորում: Ըստ երեւույթին, այդ պայմանավորումն էլ հիմք է տալիս Բահչելիին, որպեսզի նա Թուրքիայի երկրորդական դերի մասին արտահայտվի: Ակամա հարց է ծագում՝ իսկ թուրքերի մտավախությունները ինչո՞ւ են արտահայտվում: Ակնհայտ է, որ եթե Կիպրոսը ԵՄ-ին անդամակցի, Թուրքիան դառնում է ոչ թե նրա, այլ եվրոպական այդ խոշորագույն կառույցի մասը կազմող պետության տարածքի զգալի մասը օկուպացրած պետություն: Այլ կերպ, նա բախվում է ոչ թե 35,4 տոկոսը թուրքական զորքերի վերահսկողության տակ գտնվող փոքրիկ մի պետության եւ նրա թիկունքում կանգնած Հունաստանի հետ, այլեւ՝ Եվրամիության անդամ բոլոր պետությունների:

Բախման հավանականությունն, ինչ խոսք, չի ենթադրում Կիպրոսի հյուսիսային հատվածից թուրքական զորքերի դուրսբերումը, բայց որ դա ԵՄ-Թուրքիա հարաբերություններին լարված բնույթ է հաղորդում, ակնհայտ է: Ահա թե ինչու, Թուրքիան ԵՄ-ին Կիպրոսի անդամակցության Հունաստանի միտումներին հակադրվում է կիպրական հիմնահարցը եվրոպական երկրների շահագրգռությունների ոլորտից դուրս բերելու միտումներով, եւ դրա լուծումը պայմանավորում ՄԱԿ-ի միջամտությամբ: Սա նույնպես քաղաքական հաշվարկ է, որի հիմքում ընկած է Կիպրոսի հարցում ԱՄՆ-ի աջակցությունից առավելագույնս օգտվելու հեռանկարը:

Կինո

«Նա երերուն քայլվածք ուներ. մի ոտքը մյուսին զուգահեռ էր դնում, աչքերը կապույտ էին, շուրթերը բարակ, ձեռքերը փոքրինչ կարճ։ Երբ նա հայացք էր գցում աղջիկների վրա, սրանք շրջվում էին, իսկ «իսկական տղամարդ» ձեւացողների ինքնավստահությունն ակնթարթորեն չքանում էր։ Այդպիսին էր Գաբենը։ Բոլորովին նման չլինելով ներկայիս երիտասարդության կուռքերին՝ նա առնական ուժի տիպար էր մի ամբողջ (կամ նույնիսկ երկու) սերնդի համար։ Եվ ո՞ր «փոքրիկը», ինչպես ինքը կարտահայտվեր, չէր երազում նրան նմանվել։ Ասում են, մեր օրերում հռչակվելու համար կինոդերասանը պետք է էկրանին մերկանա խաղընկերուհու հետ։ Կարո՞ղ եք Գաբենին այդ վիճակում պատկերացնել։ Առաջ մի հայացքն էլ բավական էր, որ մարդու մասին ամեն ինչ հասկանալի լիներ։ Մենք պոետներ էինք, իսկ Գաբենը՝ Պարսիֆալը, մեր քաղաքային արվարձանների անձնվեր ասպետը։ Ահա թե ինչպես են դառնում լեգենդ, երիտասարդներ։ Միայն մերկ մարմինը դրա համար քիչ է։ Հզոր կաղնին տապալվեց տասը տարի առաջ։ Եվ մինչ օրս ոչ ոք ի զորու չէ նրան փոխարինել»։

Այսպես են գրել Գաբենի մասին նրա մահվան տարելիցի առթիվ։ Նա վախճանվեց 1976-ի նոյեմբերի 15-ին, 72 տարեկանում։ Արդեն 25 տարի է անցել այդ օրվանից։ Ստորեւ ներկայացվում են հատվածներ «Սինե ռեւյու» եւ «Պարի մաչ» հանդեսներում հրապարակված հարցազրույցներից, որտեղ Գաբենի այրին՝ Դոմենիկը, պատմում է լեգենդար դերասանի մասին։

Ժան Գաբեն. Փառքի կուլիսներում

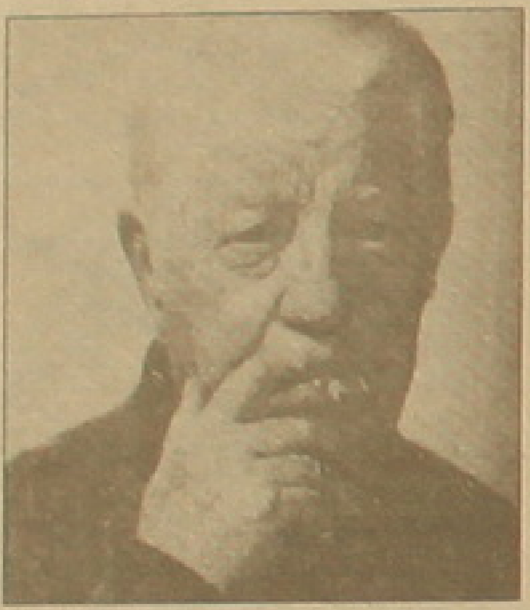

- Ի՞նչ զգացում ունեք Գաբենի ֆիլմերը վերստին նայելիս։

- Ես տեսնում եմ միայն նրան։ Բայց ամեն անգամ տեսնում եմ դերասանին եւ շատ հազվադեպ՝ ամուսնուս։ Ինձ համար միշտ գոյություն են ունեցել երկու Գաբեն՝ դերասանն ու ամուսինս։ Նրա համար էլ աշխատանքն ու տունը հստակ բաժանված էին։ Տունը, ընտանիքը սրբատեղի էին։ Ժանը շատ «տնային» մարդ էր։ Ստուդիայից վերադառնալով՝ սովորաբար տեղավորվում էր հեռուստացույցի առաջ։ Համարյա երբեք չէր խոսում կինոյի մասին, եթե միայն ինչ-որ արտակարգ դեպք պատահած չլիներ, իսկ դա կարելի էր գուշակել նրա դեմքից, խոժոռ, անժպիտ տեսքից։

- Նա ներողությո՞ւն էր խնդրում, եթե իրավացի չէր։

- Ոչ, երբեք։ Բոլորն էլ գիտեին, որ դժվար բնավորություն ունի։ Բայց քանի որ չէր սիրում իր անիրավացիությունը խոստովանել, հետո ջանում էր վարվելակերպով շրջապատի մարդկանց հասկացնել, որ սխալը գիտակցել է։

- Գաբենն է՞լ «մեծավորներ» ուներ, ինչպես շատ դերասաններ։

- Ոչ, նա «միայնակ գայլ» էր։ Իհարկե, բարեկամներ ուներ, որոնց հետ սիրում էր հանդիպել։ Հենց այդ հանդիպումների ժամանակ էլ ես բազմաթիվ հետաքրքիր մանրամասներ էի լսում ամուսնուս մասին հենց իրենից։

- Նա չէ՞ր սիրում հին հուշերով տարվել։

- Ոչ, նա չէր ուզում, որ մեր երեխաներն իրեն պարծենկոտ դերասան համարեին։

- Ինչպիսի՞ն էր նա տանը նկարահանումների ընթացքում։

- Դա կախված էր ֆիլմից։ Այսպես կոչված, «ոստիկանական կինոնկարները» նրա համար հեշտ էին, իսկ երբ խաղում էր իրենից բավական հեռու հերոսների, ավելի շատ էր կլանված աշխատանքով։ Բայց ես նրան երբեք չեմ տեսել դերը փորձելիս։ Ինձ ապշեցնում էր նրա հիշողությունը։ Ժանը բնածին դերասան էր։ Նա շատ դանդաղ կարդում էր սցենարը, իսկ վերջում արդեն «հագցնում էր» իր կերպարին ու գիտեր, թե ինչպես պիտի խաղա։ Հերոսի հագուստը շատ էր կարեւորում։ Մեգրեի դերը խաղալիս նա գնում էր հանրախանութից կոստյում գնելու։ «Այս աշխարհի զորեղների» համար կոստյումները պատվիրվել էին փարիզյան հայտնի դերձակի, իսկ «Պրերի փողոցի» համար հագուստը գնել էին հնավաճառներից։ Նա հիանալի հասկանում էր, թե տվյալ դեպքում ինչ է իրեն պետք։

- Գաբենը կարծես ուրախ էր, որ իր տարիքից մեծ էր երեւում, ավելի ծանրակշիռ...

- Ճիշտ է։ Նրան «ծերուկ» էին կոչում, եւ ես, անկեղծ ասած, շատ էի տրտնջում։ Որպես դերասան Գաբենը գոհ էր իր տեսքից, որովհետեւ այդ տեսքի շնորհիվ խաղաց այնպիսի դերեր, որոնք չէր ստանա, եթե պատանու պես սլացիկ մնար։

- Նա խի՞ստ էր դուստրերի հետ։

- Ուսումը նրան քիչ էր հուզում։ «Ես դպրոցի ավարտական վկայական չեմ ստացել, բայց կյանքս այնքան էլ վատ չի դասավորվել», սիրում էր կրկնել։ Գլխավորը նրա համար առողջությունն էր։ Երբ մեր դուստրերը մեծացան, նա այնքան էր վախենում վատ ազդեցությունից, որ աղջիկներին արգելում էր երեկոն դրսում անցկացնել։ Նրանք էլ մերթընդմերթ վրեժ էին լուծում՝ քննադատելով հոր վերջին դերերը։ Դա Ժանին զայրացնում էր, բայց նա հիշաչար չէր։

- Իսկ մահվան մասին չէ՞ր խոսում։

- Ոչ։ Նա խուսափում էր այդ թեմայից, վախենում էր հիվանդություններից, հաշմանդամ դառնալուց։ Ի վերջո, նա վախճանվեց հենց այնպես, ինչպես ուզում էր՝ հանկարծակի, առանց դա գիտակցելու։

- Ինչպե՞ս բացատրել, որ Գաբենը կտակեց իր աճյունը ծովը նետել։

- Ֆեռնանդելի հուղարկավորությանը մասնակցելիս Ժանը լսել էր, թե մարդիկ ինչպես էին մտաբերում. «Հիշո՞ւմ ես, թե նա ինչ ծիծաղելի էր այսինչ ֆիլմում»։ «Իսկ այ, էնտեղ ավելի վատ էր խաղում»... Այդ քննարկումը Ժանին հիշեցրել էր կինոսրահի ճեմասրահում ընթացող կարծիքների փոխանակությունը. մարդիկ մոռացել էին, որ գերեզմանոցում են։ Դա ճնշող տպավորություն էր գործել Գաբենի վրա։ Տուն վերադառնալով՝ նա ասաց. «Ես չեմ ուզում, որ իմ մահից հետո մարդիկ գան գերեզմանոց՝ դերերս քննարկելու։ Ավելի լավ է աճյունս ծովը նետեք, այդպես գոնե ինձ հանգիստ կթողնեն»։ Նա հաճախ էր այդ խոսքերը կրկնում։ Դրա համար էլ, երբ վախճանվեց, մենք կատարեցինք նրա կամքը։

Արժե դիտել

19 նոյեմբերի, 23.20 Արմեն-Մյուզ
22 նոյեմբերի, 23.50 Արմենիա

■**«Մարգո թագուհին»**★★★։ Ռեժիսոր՝ Պատրիս Շերո։ Դերերում՝ Իզաբել Աջանի, Վենսան Պերես, Վիրնա Լիզի, Ժան-Յուգ Անգլադ։ Ֆրանսիա, 1994։

Վիթխարի կինոկորոդ՝ ըստ Դյումայի հռչակավոր վեպի։

19 նոյեմբերի, 23.20 Արմենիա

■**«Վազիր, Լոլա, վազիր»**★★։ Ռեժիսոր՝ Թոմ Թիքվեր։ Դերերում՝ Ֆրանկա Պոտենտե, Մորից Բլայբթրոյ։ Գերմանիա, 1998։

Երեք տարբերակով խաղարկվող նույն սյուժեն /աղջիկը շտապում է սիրեցյալին փրկելու/, ըստ ռեժիսորի, հավաստում է, որ «մարդ ամեն պահ կարող է փոխել իր ճակատագիրը, եւ ճակատագիրն էլ, իր հերթին, ամեն պահ կախված է մեր արարքներից»։

20 նոյեմբերի, 19.10 Սինեմախս

■**«Բաֆալո 66»**★։ Ռեժիսոր՝ Վինսենթ Գալլո։ Դերերում՝ Վ. Գալլո, Քրիստինա Ռիչչի։ ԱՄՆ, 1998։

Բանտից ազատված Բիլի Բրաունը, տանջվելով իր ավելորդության կամ անլիարժեքության զգացումից, հոգու խորքում մոր, երեխայի եւ սիրուհու կարիք ունի։

21 նոյեմբերի, 24.00 Պրոմեթեւս

■**«Թշնամին դարպասի մոտ»**★★։ Ռեժիսոր՝ Ժան-Ժակ Անո։ Դերերում՝ Ջուդ Լո, Ջոզեֆ Ֆայնս, Ռեյչել Վայս։ Գերմանիա-ԱՄՆ-Մեծ Բրիտանիա-Իռլանդիա, 2001։

Պատերազմական կտավ, որի հերոսը ռուս անորսալի նշանառու՝ «մահվան հրեշտակ» Վասիլի Զայցեւն է։

22 նոյեմբերի, 00.45 Պրոմեթեւս

■**«Ռիչարդ Երրորդ»**★։ Ռեժիսոր՝ Ռիչարդ Լոնքրեյն։ Դերերում՝ Յան Մաքքելեն, Անեթ Բենինգ, Քրիստին Սքոթ Թոմաս։ Մեծ Բրիտանիա, 1995։

Շեքսպիրյան այս էկրանացման մեջ դեպքերը տեղափոխվել են 20-րդ դարի 30-ականները՝ վերահաս ֆաշիզմի չարագույժ տարիները, իսկ Անգլիայի թագավորը նմանվել է Հիտլերին։

24 նոյեմբերի, 20.25 Սինեմախս

■**«Անձրեւի մարդը»**★։ Ռեժիսոր՝ Բարի Լեւինսոն։ Դերերում՝ Դաստին Հոֆման, Թոմ Քրուզ։ ԱՄՆ, 1988։

Աուտիզմով հիվանդ Ռեյմոնդի՝ այդ խենթ ու անօգնական մեծ երեխայի դերն այս հուզիչ պատմության մեջ Հոֆմանին «Օսկար» մրցանակ է բերել։

24 նոյեմբերի, 22.30 ОРТ

■**«Աստղային դեսանտ»**★։ Ռեժիսոր՝ Փոլ Վերհուվեն։ Դերերում՝ Քասփեր Վան Դին, Դենիզ Ռիչարդս։ ԱՄՆ, 1998։

Երկրաբնակների կենաց ու մահու պատերազմը այլմոլորակային վիթխարի միջատների դեմ աներեւակայելի հանդիսանք է։

24 նոյեմբերի, 00.30 Արմենիա

■**«Մեծն Լեբովսկին»**★★։ Ռեժիսոր՝ Ջոել Քոեն։ Դերերում՝ Ջեֆ Բրիջես, Ջոն Գուդման, Սթիվ Բուշեմի։ ԱՄՆ, 1998։

Էքսցենտրիկ կատակերգություն՝ դետեկտիվի հանդերձանքով։

25 նոյեմբերի, 18.00 ԱՐ

■**«Մի վշտանա»**★★։ Ռեժիսոր՝ Գեորգի Դանելիա։ Դերերում՝ Սերգո Զաքարիաձե, Վախթանգ Կիկաբիձե, Սոֆիկո Ճիաուրելի, Անաստասիա Վերտինսկայա։ ԽՍՀՄ, 1969։

Ֆրանսիացի գրող Կլոդ Թիլյեի «Իմ քեռի Բենժամենը» վեպի վրացական տարբերակը։

25 նոյեմբերի, 22.30 Սինեմախս

■**«Նիրհած հովիտը»**★★★։ Ռեժիսոր՝ Թիմ Բարթոն։ Դերերում՝ Ջոնի Դեփ, Քրիստինա Ռիչչի, Միրանդա Ռիչարդսոն։ ԱՄՆ, 1999։

Ամերիկյան գրականության դասական Վաշինգտոն Իրվինգի պատմվածքի էկրանացումն Անգլուխ ձիավորի մասին միախառնել է սարսափը, սեւ հումորն ու ռոմանտիկան։

25 նոյեմբերի, 23.30 Հ1

■**«Չեմպիոնների նախաճաշը»**★★։ Ռեժիսոր՝ Ալան Ռուդոլֆ։ Դերերում՝ Բրյուս Ուիլիս, Ալբերտ Ֆինի, Նիք Նոլթի, Բարբարա Հերշի։ ԱՄՆ, 1999։

Կուրտ Վոնեգուտի երգիծական վեպի հերոսն ըմբոստանում է հաջողակ գործարարի իր «մեքենայական» կյանքի դեմ։

25 նոյեմբերի, 02.00 НТВ

■**«Լենի»**★★★։ Ռեժիսոր՝ Բոբ Ֆոսսի։ Դերերում՝ Դաստին Հոֆման, Վալերի Փերին։ ԱՄՆ, 1974։

Ֆիլմը պատմում է լեգենդար կատակերգու Լենի Բրուսի մասին, որն իրականում «ողբերգական խեղկատակ» էր։

Ռեպլիկներ

★**Քիանու Ռիվզ**. «Ո՞րն է Բուդդայի դասը։ Ձեր անագորույն թշնամիները ձեր լավագույն ուսուցիչներն են»։

★**Մառլեն Դիթրիխ**. «Այն կերպարը, որ ստեղծում է տղամարդը՝ մտածելով կատարյալ կնոջ մասին, նման է այն կերպարին, որն ստեղծում է կինը՝ մտածելով կատարյալ տղամարդու մասին»։

★**Ջորջ Քլունի**. «Հիշեք, դերասանը ոչ թե դերասանական տաղանդ է վաճառում, այլ ինքնավստահություն»։

★**Ժաննա Մորո**. «Իմ սեթեւեթանքը չսեթեւեթելն է»։

★**Ռոբին Ուիլյամս**. «Երբ մարդիկ ծիծաղում են, ընդունակ չեն մտածել զանազան գարշելի բաների մասին, որ կարող են գլխիդ բերել»։

★**Նաստասյա Կինսկի**. «Կանայք ամեն ինչ հանդուրժում են տղամարդկանցից, բայց նրանք կանանց ոչինչ չեն ներում»։

★**Վուդի Ալեն**. «Ծերությունը չէ հասունության ամենաստույգ նշանը, այլ չփորվելու կարողությունը, երբ արթնանում ես մարդաշատ փողոցում միայն ներքնաշորով»։

★**Ջիմ Քերի**. «Ի՞նչ միտք ունի մտածել փողի եւ ունեցվածքի մասին. միեւնույն է, օրվա վերջին մենք անկողին ենք մտնում մերկ»։

Կարմենը կինոյում

1875 թ. ֆրանսիացի կոմպոզիտոր Ժորժ Բիզեն հրապարակ հանեց մի օպերա, իսկ ավելի ստույգ, դեռեւս առանձին երաժշտական հատվածներ, որոնց գրական հենքը 30 տարի առաջ նրա հայրենակցի՝ Պրոսպեր Մերիմեի լույս ընծայած «Կարմեն» նովելն էր, գրողի ամենաճանաչված գործերից մեկը։ Բիզեի ստեղծագործությունը տուրք էր տալիս ժամանակի բուրժուական ճաշակին, որի թելադրանքով էլ նովելի գործող անձանց հավելվել էր Միքայելայի կերպարը։ Սա իր առաքինությամբ պիտի մրցակցեր թեթեւաբարո Կարմենի հետ։ Իսկ ընդհանուր առմամբ, Բիզեն ձգտել էր պատկերել իսպանական հոգու երկատվածությունը, մի կողմից՝ մեղսավոր տարերքը, որ ողբերգություն ու կործանում է բերում, մյուս կողմից՝ ամեն ինչ պարի, տոնակատարության վերածելու տենչը։

Փոլա Նեգրին Կարմենի դերում (1918)։

Բայց իսպանացիները Բիզեի «Կարմենը» երբեք էլ իրենցը չհամարեցին՝ ընդունելով իբրեւ կեղծ ֆոլկլորի նմուշ, պարզապես նմանակում եւ ոչ ավելին։ Նույն հեգնանքով են նրանք արձագանքում եւ այն օտարականներին, ովքեր ձեռք են զարնում ցլամարտին, ֆլամենկոյին կամ ջանում հասկանալ մահվան զուտ իսպանական ընկալումը, որ պատմությանը վերջակետ դնելու փոխարեն ազդարարում է նրա նախաբանը (Ֆեդերիկո Գարսիա Լորկան գրել է. «Բոլոր երկրներում մահը վերջն է։ Նա վրա է հասնում, եւ վարագույրն իջնում է։ Իսպանիայում՝ ոչ։ Այստեղ վարագույրը բարձրանում է»)։

Ինչեւէ, իսպանացիների կանխակալ վերաբերմունքը «Կարմենի» հանդեպ թերեւս միայն Կառլոս Սաուրան կարողացավ մեղմել, նրանց նշանավոր ազգակիցը, որ 1983-ին նկարահանած իր ֆիլմում, Անտոնիո Գադեսի պարախմբի օգնությամբ, համադրել է Բիզեի օպերան, անդալուզյան ժողովրդական պարի՝ ֆլամենկոյի մոգական ռիթմերը եւ Մերիմեի նովելը։

Մեկ այլ էկրանացման հեղինակը՝ իտալացի անվանի ռեժիսոր Ֆրանչեսկո Ռոզին, պնդում է, թե «Կարմենը» ստեղծված է հենց կինոյի համար։ Համենայն դեպս, ուրիշ ոչ մի օպերա այդպես չի ոգեշնչել կինոռեժիսորներին։ Ավելի քան 30 էկրանացումները՝ 20-րդ դարի առաջին տասնամյակներից սկսած, իրոք, հաստատում են, որ այդ ճակատագրական կինը՝ Անդալուզիայի դաշտերի պես վայրի եւ իսպանական արեւի պես կիզիչ գնչուհին, ինչպես տեսնում էր նրան Պրոսպեր Մերիմեն, դոն Խոսեից բացի, իր հմայքների ծուղակն է գցել եւ կինեմատոգրաֆին։

Առաջին Կարմենն էկրանին երեւաց դեռ 1909 թ., Ֆրանսիայում։ Այդ ժամանակից ի վեր Մերիմեի հերոսուհին շարունակ վերադարձել է էկրան նորանոր դեմքերով, կինոօպերայում ու բուրլեսկում, հակառասիստական այլաբանության ու ահաբեկչական պատմության մեջ, գեղջկական դրամայում ու էրոտիկ սիրավեպում։ Ինչպես շեքսպիրյան հերոսներին, «Կարմենին» եւս էկրանային շատ փորձություններ են վիճակվել։ Բախտորոշ կրքերի, սիրո ու մահվան այս ռոմանտիկ դրաման փոխակերպվել է նույնիսկ վեսթերնի, իսկ Կարմենը՝ հայտնվել հրաձգության տարափի տակ՝ ի մեծ գոհունակություն նրանց, ում ականջը փամփուշտների սուլոցն ավելի է շոյում, քան Բիզեի երաժշտությունը կամ ֆլամենկոն։ Բայց անգամ վեսթերնի հերոսուհու դերում՝ Կարմենը պահպանել է իր ավանդական դեմքն ու նկարագիրը, մնալով ազատամիտ, հողեղեն սիրո գրեթե դիվային մարմնացում, ինչպես եւ տպավորվել է բոլորի գիտակցության մեջ ու վերածվել առասպելական կերպարի։

Սաուրայի «Կարմենը»

Էջը պատրաստեց
ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Մարզական

Վերջնագծի մասույցներում

Ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագույն խմբի հոբելյանական 10-րդ առաջնությունը մոտենում է վերջնագծին: Առաջնության ավարտից երեք տուր առաջ արդեն տրված է գլխավոր հարցի պատասխանը. «Փյունիկը» չորրորդ անգամ դարձավ ՀՀ չեմպիոն՝ արժանիորեն նվաճելով ոսկե մեդալները: Եթե չեմպիոնի կոչման համար առաջնությունում այդպես էլ սուր մրցակցություն չծավալվեց, ապա նույնը չի կարելի ասել մրցանակային մյուս տեղերի համար ընթացող պայքարի մասին: Հասկապես առաջնության վերջնագծում արծաթե եւ բրոնզե մեդալների համար մրցավեճը բավական սուր ու լարված բնույթ է կրում: Երբ «Արարատում» ստեղծված կոնֆլիկտային իրավիճակի պատճառով թիմը միավորների անհարկի կորուստներ ունեցավ, մրցանակային տեղերի հավակնորդների շրջանակը նեղացավ: Այսօր դրանց հավակնում են «Զվարթնոցը», «Շիրակը» եւ «Սպարտակը»: Առաջնության ավարտական երեք տուրերը պետք է որոշեն երրորդ-ավելորդին: Այդ խնդրում չափազանց կարեւոր նշանակություն ունի այսօր «Հրազդան» մարզադաշտում կայանալիք «Փյունիկի» եւ «Շիրակի» մրցավեճը: Ճիշտ է, «Փյունիկին» միավորներն այլեւս հարկավոր չեն, սակայն չպետք է մոռանալ, որ «Շիրակը» միակ թիմն է, որին հաջողվել է առաջին շրջանում հաղթել չեմպիոնին: Ուստի, բնական է, որ «Փյունիկն» այսօր ամեն գնով կձգտի ռեւանշի հասնել «Շիրակի» նկատմամբ: Գյումրեցիների համար էլ հանդիպման ելքը չափազանց մեծ նշանակություն ունի: Կարելի է վստահորեն ասել, որ հաղթանակի դեպքում շիրակցիները կգրավեն 2-րդ տեղը, իսկ ոչ-ոքիի կամ պարտության դեպքում գյումրեցիները կզրկվեն մրցանակակիր դառնալու հնարավորությունից: Այնպես որ, այսօրվա խաղում «Շիրակի» առջեւ շատ լուրջ ու դժվարին խնդիր է դրված:

Մեդալների մյուս հավակնորդը՝ այժմ արդեն երկրի նախկին չեմպիոն «Սպարտակը» հյուրընկալվելու է «Դինամոյին», որն անհաջող է հանդես գալիս առաջնությունում եւ արդեն 12 խաղ հաղթանակ չի տոնել: Կարծում ենք, որ դինամոյականների հետ խաղում մրցակցին հաղթելու հարցում սպարտակցիների համար լուրջ խնդիրներ չպետք է ծագեն: Որոշակի հետաքրքրություն է ներկայացնում նաեւ «Ղարաբաղ»-«Արարատ» հանդիպումն այն առումով, թե ինչպիսի՞ն է իրավիճակն այժմ «Արարատում» եւ ի՞նչ հետեւություններ են հանգել արարատցիները: 24-րդ տուրի չորրորդ խաղը «Լոռի»-«Բանանց» հանդիպումն է: Կարելի է նշել, որ դա վանաձորցիների թերեւս վերջին հնարավորությունն է հաղթանակ տոնելու եւ փորձելու շրջանցել «Կոտայքին», թեեւ դա չափազանց դժվար կլինի իրագործել:

ՇԱԽՄԱՏ

Եվրոպայի չեմպիոնները որոշվեցին

Տղամարդկանց 35 եւ կանանց 32 թիմեր էին իսպանական Լեոն քաղաքում վիճարկում շախմատի Եվրոպայի չեմպիոնի կոչումը: Տղամարդկանց մրցաշարում գերազանց ելույթ ունեցան հոլանդացիները՝ արժանանալով Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսին: Վերջին տուրում հոլանդացիները 3–1 հաշվով հաղթեցին Իսրայելի շախմատիստներին, ինչն էլ նրանց ոսկե մեդալներ պարգեւեց: Վճռորոշ եղավ նաեւ ֆրանսիացիների պարտությունը գերմանացիներից (1,5–2,5): Իսրայելի հավաքականի հետ մրցախաղում Պիկետը հաղթեց Սմիրինին, Տիվյակովը՝ Սուտովսկուն, վան Դեն Դոելը՝ Գրենֆելդին: Միակ միավորը իսրայելցիներին պարգեւեց Գելֆանդը՝ պարտության մատնելով Լյուկ վան Վելիին: Հոլանդացիների հաջողությունում հասկապես մեծ ներդրում ունեցան Յերուն Պիկետը եւ Սերգեյ Տիվյակովը: Ընդհանուր հաշվարկով հոլանդացիները 36 հնարավորից վաստակեցին 24,5 միավոր: Նրանցից 1,5 միավոր պակաս վաստակեցին 2-րդը ճանաչված ֆրանսիացիները: 3-րդ տեղը 22 միավորով զբաղեցրին գերմանացիները:

Կանանց մրցաշարում մեծ անակնկալ մատուցեց Ֆրանսիայի հավաքականը, որը վաստակեց 12,5 միավոր եւ նվաճեց ուժեղագույնի կոչումը: Վերջին տուրում ֆրանսիացիները 1,5–0,5 հաշվով հաղթեցին ադրբեջանցիներին: Մրցաշարի իսկական հերոսուհին ֆրանսիացի 15-ամյա շախմատիստուհի Մարի Սեբագն էր, որը 8 հնարավորից վաստակեց 7 միավոր: Մոլդովայի եւ Անգլիայի հավաքականները վաստակեցին 12-ական միավոր, սակայն լրացուցիչ գործակիցներով 2-րդ տեղը գրավեց Մոլդովայի ընտրանին: 9-րդ տուրում մոլդովացիները 1,5–0,5 հաշվով հաղթեցին անգլուհիներին:

ԹԵՆԻՍ

Կաֆելնիկովը ձգտում է «հեթ-տրիկի»

Սիդնեյում 8 ուժեղագույն թենիսիստները շարունակում են պայքարն աշխարհի չեմպիոնի կոչման համար: Արդեն հայտնի են կիսաեզրափակիչի մասնակիցներից երեքը: Չեմպիոնի կոչման համար պայքարից դուրս մնաց Գուստավո Կուերտենը, որը երկրորդ պարտությունը կրեց՝ այս անգամ զիջելով Ֆերերոյին (6–7, 2–6): Իսկ ահա Կաֆելնիկովը հաղթելով Իվանիշեւիչին (6–3, 6–4), մտավ կիսաեզրափակիչ: Այս փուլում նրա մրցակիցը կլինի ֆրանսիացի Սեբաստիան Գրոժանը, որը 6–3, 6–4 հաշվով առավելության հասավ Անդրե Ագասու նկատմամբ: Վերջինս խաղից հետո հայտարարել էր, որ ինքը ֆիզիկապես լավ մարզավիճակում չէ եւ հանդիպման ժամանակ անընդհատ մտածում էր ընտանիքի մասին: Աղասին եւս զրկվեց չեմպիոնի կոչման համար պայքարելու հնարավորությունից: Իսկ ահա Հյուիթը ոչ միայն շարունակում է պայքարը, այլեւ հիանալի հնարավորություն ունի թենիսիստների դասակարգման ցուցակում շրջանցելու Կուերտենին: Նշենք, որ վերջին երկու տարիներին Սիդնեյի կորտերը հաջողություն են բերել Եվգենի

Կաֆելնիկովին: 1999 թ. նա այստեղ նվաճեց Ավստրալիայի բաց առաջնության չեմպիոնի կոչումը, իսկ 2000 թ. դարձավ օլիմպիական չեմպիոն: Այնպես որ բացառված չէ, որ Կաֆելնիկովը Սիդնեյում յուրօրինակ «հեթ-տրիկի» հեղինակ դառնա:

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

42,5 մլն դոլար Ռիվալդոյի համար

Իտալական «Յուվենտուս» ակումբի ղեկավարությունը վաղուց ի վեր հետաքրքրվում է Բրազիլիայի հավաքականի եւ իսպանական «Բարսելոնի» կիսապաշտպան Ռիվալդոյով: Ներկայումս «Յուվենտուսը» լրջորեն զբաղվում է այդ հարցով: Ակումբի ղեկավարությունը պատրաստ է Ռիվալդոյի համար վճարել 8,5 մլրդ պեսետ (42,5 մլն դոլար): Նշենք, որ նախկինում բրազիլացի ֆուտբոլիստով հետաքրքրվում էին «Ռոման», «Պարման», «Լացիոն», «Միլանը» եւ «Մանչեստր Յունայթեդը»:

Ռիվալդոյի մտերիմ Ալեխանդրո Մանկուսոն մեկնել է Իտալիա, որտեղ հանդիպելու է «Յուվենթուսի» ղեկավարության հետ: «Յուվենտուսից» բանակցություններին կմասնակցեն ակումբի փոխնախագահ Ռոբերտո Բետեգան եւ գլխավոր տնօրեն Լուչանո Մոջին: Իտալացիները պնդում են, որ բանակցությունների արդյունքները գաղտնի պահվեն գոնե մինչեւ այս մրցաշրջանի ավարտը: Չնայած «Բարսելոնի» ղեկավարությունը բազմիցս հայտարարել է, որ մտադիր չէ Ռիվալդոյին որեւէ այլ ակումբի զիջել, բայց իտալացիները շարունակում են իրենցը պնդել: 42,5 մլն դոլարից 10 միլիոնն անձամբ Ռոնալդոն կստանա: Դա այն գումարն է, որը պետք է վճարի «Բարսելոնը», եթե համաձայնվի Ռիվալդոյից բաժանվել մինչ նրա պայմանագրի ժամկետի ավարտը:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Կկախվի՞ արդյոք Բլաժեւիչը

Ֆուտբոլի Իրանի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Միրոսլավ Բլաժեւիչը Իռլանդիայի ընտրանու հետ անցումային խաղերից առաջ հայտարարել էր, որ եթե հավաքականն աշխարհի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր չնվաճի, ապա ինքը վերջ կտա իր կյանքին: Նրա սաներին այդպես էլ չհաջողվեց իրականացնել մարզչի «երազանքը»: Պատասխան խաղում իրանցիները սեփական հարկի տակ 1–0 հաշվով հաղթեցին իռլանդացիներին, սակայն առաջինում զիջել էին 0–2 հաշվով: Միակ գնդակը խաղի ավելացված ժամանակում խփեց իրանցի Գոլմոհամադին: Թեհրանի մարզադաշտում ներկա էին իռլանդացի 1000 ֆուտբոլասերներ, այդ թվում 20 իռլանդուհիներ: Նրանք իսլամական հեղափոխությունից հետո իգական սեռի առաջին ներկայացուցիչներն էին, որ ներկա գտնվեցին ֆուտբոլային հանդիպմանը: Նախապես երկրի իշխանություններն արգելել էին կանանց մուտքը մարզադաշտ, բայց ի վերջո տեղի տվեցին եւ թույլատրեցին:

Այսպիսով, Իռլանդիայի հավաքականը դարձավ աշխարհի առաջնության 31-րդ մասնակիցը: Վերջին ուղեգրի տերը հայտնի կդառնա Ուրուգվայի եւ Ավստրալիայի հավաքականների մրցավեճում: Հիշեցնենք, որ դեկտեմբերի 1-ին կայանալու է աշխարհի առաջնության մասնակիցների վիճակահանությունը: Մնում է միայն պարզել, թե կկատարի՞ արդյոք իր խոստումը Բլաժեւիչը:

«Միկայի» հաղթանակը

Երեկ «Լեռնագործ»-«Միկա» հանդիպումով մեկնարկեց առաջնության 24-րդ տուրը: Խաղն ավարտվեց ՀՀ գավաթակրի խոշոր հաշվով հաղթանակով (5–1): Հյուրերից հասկապես աչքի ընկավ Անդրեյ Բուլանովը՝ խփելով 3 գնդակ: Մյուս գոլերի հեղինակներն են Դավիթ Գրիգորյանն ու Էդգար Մանուչարյանը: Դաշտի տերերից միակ գոլի հեղինակը Վարդան Բաղդասարյանն է:

Բարձրաշխարհիկ մարզաձեւը Հայաստանում դարձել է մատչելի

Թեեւ ընդամենը երեք ամիս է, ինչ Չո-րաղբ[illegible] գործում է «Պայս» ձիավորության ակումբը, սակայն անդամակցողների թիվն արդեն հասնում է 10-ի:

Ակումբի հիմնադիր Փայլակ Գամազյանը դեռեւս հինգ տարի առաջ Աշտարակի «Այրումի» ձիավարության ակումբից ձեռք բերեց տոհմային մեկ ձի (Վեգետացիային), որը հետագայում ծնեց Մավրիկին: Այնուհետեւ էլի մի ձի գնեցին, կառուցեցին 7 գլխի համար նախատեսված ձիանոց: Սերը կենդանիների եւ մասնավորապես ձիերի նկատմամբ ձիավարության ակումբի ստեղծման առիթ դարձավ:

Ներկայումս այստեղ խնամվում է սպորտային հինգ ձի: Ակումբի նպատակն է զարգացնել ձիավարությունը որպես սպորտաձեւ, բացի այդ, ստեղծվել են անհրաժեշտ պայմաններ հանգստի ժամանակ անցկացնելու համար: Այցելուների թիվը մեծ է հատկապես շաբաթ եւ կիրակի օրերին: Ինչպես տեղեկացրեց ակումբի գործադիր տնօրեն Ռազմիկ Գամազյանը, արվել է հնարավորը, որպեսզի բարձրաշխարհիկ այս մարզաձեւը մատչելի լինի բոլորի համար: Ըստ նրա, ձիավարությունն է լիցքաթափվելու եւ լիարժեք հանգստի կազմակերպման ամենանախընտրելի ձեւը: Տեղեկացանք նաեւ, որ ձիավարության [illegible] չունեցողներին ձիավարել են սովորեցնում հմուտ մարզիչնե-

րը: Ի դեպ, ձիերը պատրաստ են մասնակցելու նաեւ Հայաստանում կազմակերպվող մարզական միջոցառումներին:

Ձիավարության ակումբի մշտական այցելուներն են ԱՄՆ-ի դեսպանատան աշխատակիցները: Ուրախալի է, որ ակումբի անդամները կարող են օգտվել որոշակի արտոնություններից: Ինչ վերաբերում է առաջիկա ծրագրերին, ապա, ֆինանսական միջոցների առկայության դեպքում կավելացվի ձիերի գլխաքանակը, այցելուներին տեղափոխելու համար կգնվեն տրանսպորտային միջոցներ (անհրաժեշտության դեպքում, տեղափոխման նպատակով տրամադրվում է տրանսպորտ) եւ այլն: Իսկ առաջիկայում տեղում կբացվի բուֆետ: Նախատեսում են ընդգրկվել նաեւ տուրիզմի զարգացման ծրագրերում:

ՆԵԼԼԻ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

ՆՈՐԱՄՈՒՏ

Շուկերը հանդես կգա Գերմանիայում

Խորվաթ ֆուտբոլիստ Դավոր Շուկերը մինչեւ մրցաշրջանի ավարտը պայմանագիր է կնքել բունդեսլիգայի «Մյունխեն-1860» թիմի հետ: 33-ամյա ֆուտբոլիստը փաստորեն գործազուրկ էր այն ժամանակից սկսած, երբ հեռացավ անգլիական «Վեսթ Հեմ» ակումբից: Դավոր Շուկերը Խորվաթիայի ազգային հավաքականում 64 խաղ է անցկացրել: Մեծ է նրա ներդրումը թիմի հաջողությունում ֆուտբոլի աշխարհի 1998 թ. առաջնությունում, երբ խորվաթները նվաճեցին բրոնզե մեդալներ: Նա 6 գնդակով դարձավ աշխարհի առաջնության լավագույն ռմբարկու: Կիսաեզրափակիչում նա ֆրանսիացիների դարպասը խորվաթների խփած միակ գոլի հեղինակն էր (1–2), իսկ 3-րդ տեղի համար պայքարում հոլանդացիների դարպասը խփած վճռական գոլի հեղինակը եւս Շուկերն էր:

Բլատերը պահանջում է արգելել շան մսի օգտագործումը

Հարավային Կորեայում շան մսի օգտագործումը կերակրի մեջ բավական տարածված է: Այս հանգամանքը խիստ մտահոգում է ՖԻՖԱ-ի նախագահ Զեպ Բլատերին, որը պաշտոնական նամակով Հարավային Կորեայի կառավարությունից պահանջել է անհապաղ միջոցներ ձեռնարկել ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ժամանակ շան մսից պատրաստված կերակուրներն արգելելու, շների մասսայական ոչնչացումը կանխելու ուղղությամբ: Բլատերի նման անհանգստությունն առաջացրել է Հարավային Կորեայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Չունգ Մոնգ Յունի զարմանքը: Վերջինս հայտարարել է, որ շան մսի օգտագործման հարցը բնավ էլ ՖԻՖԱ-ին չի վերաբերում: Նման հիմնահարց ծագել էր նաեւ 1988 թ. Սեուլում կայացած ամառային օլիմպիադայից առաջ, սակայն այն ժամանակ ՄՕԿ-ը չմասնակցեց այդ թեմայով ծավալված բանավեճին: Պատասխան նամակում Յունը Բլատերին ասել է, որ անհանգստանալու կարիք չկա: Չնայած Սեուլի քաղաքապետն արգելել է շան մսի արտադրությունն ու վաճառքը, սակայն ողջ երկրում դրա օգտագործումը կերակրի մեջ ընդունված է: Իսկ կառավարությունն ավելի շատ իր ուշադրության կենտրոնում է պահում մարդկանց, այլ ոչ թե շների սպանության դեպքերը:

Բաժինը վարում է
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային ու աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է աճուրդ եւ մրցույթ երկրորդ անգամ ներքոհիշյալ հողատարածքների աճուրդային վաճառքի եւ վարձակալության մրցույթի մասին:

Աճուրդ

1. Հովսեփյան փող.-անհատական բնակելի տան կառուցման համար, մեկ հողամաս 800 քմ. ծածկագիր Ա 01/95-102 մեկնարկային գինը 1 մլն 172 հազար դրամ:
2. Դավթաշենի «Զոր 2» թաղամասում անհատական բնակելի տների կառուցման համար (31 հողակտոր յուրաքանչյուրը 400 քմ, ծածկագիր Ա 01/32-62/2): Մեկ հողամասի մեկնարկային գինը 552 հազ. դրամ:

Մրցույթ

1. Երեւան-Եղվարդ խճուղում հարող տարածք 3900 քմ, արտադրական բազայի շինարարության համար (ծածկագիր Մ 01-90):

Մրցույթի եւ աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու եւ հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի տնտեսական քաղաքականության եւ ներդրումային ծրագրերի վարչություն (սենյակ 309; հեռ. 54-18-62):

Աճուրդն ու մրցույթը կայանալու են ս/թ դեկտեմբերի 20-ին: Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է նշված ժամկետից երեք աշխատանքային օր առաջ:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՈՒ
ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանում հարուցված քաղ. գործ Աշոտ Սարգսի Լալայանի, ծնվ. 1964 թ., վերջին բնակության վայրը ք. Երեւան, Քանաքեռ, Ֆանարջյան փող. թիվ 19/2 տուն, անհայտ բացակայող ճանաչելու մասին:

Խնդրվում է բոլոր կազմակերպություններին եւ քաղաքացիներին այդ անձի վերաբերյալ իրենց հայտնի տեղեկությունները հայտնել Արաբկիր եւ Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքների առաջին ատյանի դատարանին:

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In English, Russian, Armenian and Turkish

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանատուն Երեւան, Հայաստան

Ժողովրդավարության հանձնաժողովի փոքր դրամաշնորհների ծրագիր

Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան հանրային հարաբերությունների բաժինն ուրախ է հայտարարել ժողովրդավարության եւ կառավարման փոքր դրամաշնորհների ծրագիր:

Նպատակը

Ծրագրի նպատակն է փոքր չափի դրամական օժանդակություն տրամադրել Հայաստանում ժողովրդավարական հաստատությունների զարգացմանն աջակցող հատուկ ծրագրերի եւ նախաձեռնությունների իրականացմանը: Դրամաշնորհները կտրամադրվեն հասարակական կազմակերպություններին (ՀԿ-ներին) եւ անկախ լրատվամիջոցներին: Մրցույթի հավակնորդները պետք է արդեն իրականացնելիս լինեն կամ նախատեսեն իրականացնել այնպիսի ծրագիր, որի նպատակն է Հայաստանում ժողովրդական հաստատությունների զարգացման խթանումը:

Հայաստանում հանձնաժողովն առավել հետաքրքրված է այնպիսի ծրագրերով, որոնք վերաբերում են ժողովրդավարական հաստատությունների ստեղծմանը, օրենքի իշխանությանը /արդարադատության վարչարարությանը, տեղեկատվության ազատ տարածմանը, քաղաքացիական կրթությանն ու քաղաքացիական հասարակությանը, մարդու իրավունքներին, էթնիկ եւ քաղաքական ներդաշնակությանը. այսինքն հանձնաժողովը կօժանդակի այն ծրագրերին, որոնք խթանում են բաց/ քաղաքացիական հասարակության զարգացումը:

Հատուկ ուղենիշներ

- Դրամաշնորհի առավելագույն չափը 24,000 ԱՄՆ դոլար է: Այդուհանդերձ, ելնելով որոշակի աշխատանքային սկզբունքներից, դրամաշնորհները հիմնականում կլինեն 10,000 ԱՄՆ դոլարից քիչ, հազվադեպ 15,000 ԱՄՆ դոլար:
- Դրամաշնորհները տրամադրվում են միանվագ: Հաջողակ դիմորդները առաջին դրամաշնորհով ծրագրի հաջող իրականացումից հետո կարող են դիմել երկրորդ դրամաշնորհը ստանալու համար, սակայն երկրորդ դիմում-առաջարկը պետք է վերաբերի միանգամայն այլ ծրագրի:
- ԱՄՆ կազմակերպություններն ու անհատները չեն կարող դիմել վերոնշյալ ծրագրով հայտարարված դրամաշնորհային մրցույթին:
- Ծրագիրը չի կարող ֆինանսավորել մարդասիրական օգնություն եւ բարեգործական գործունեություններ, գիտական հետազոտություններ, համաժողովներ եւ դեպի արտասահման անհատական ուղեւորություններ, առեւտրային գործունեություններ, ծրագրեր, որոնց նպատակը միմիայն կազմակերպության առաջնային ինստիտուցիոնալ զարգացումն է:

Գնահատման չափանիշները

Դիմում-առաջարկները կգնահատվեն ըստ ծրագրի թեմայի, հստակ ձեւակերպված խնդիրների եւ թիրախ խմբերի, ինչպես նաեւ ծրագրի նպատակներն իրագործելու կազմակերպության կարողության: Դրամաշնորհները տրամադրվում են տեղում, Վաշինգտոնում USIA կողմից ծրագրի ընդունումից (հաստատումից) հետո:

Հայտերի ներկայացման կարգը

Դիմորդները պետք է լրացնեն պաշտոնական դիմումի ձեւ **անգլերեն լեզվով**, որում ներկայացվում է կարեւոր տեղեկատվություն դիմորդ կազմակերպության եւ նրա գործունեության վերաբերյալ, ինչպես նաեւ առաջարկվող ծրագրի մանրամասն նկարագիրը:

Դիմորդները պետք է խուսափեն աշխատավարձերի վճարման, սննդի եւ խմիչքի գնման նպատակով դրամաշնորհ խնդրելուց:

Խորհուրդ

Կարելի է կից ներկայացնել դիմում-առաջարկի լրջությունը հավաստող հանձնարարական նամակներ:

Դիմորդների տեղեկացումը/ դրամաշնորհային գործընթացը

Բոլոր դիմորդները գրավոր կտեղեկացվեն հանձնաժողովի որոշմանը, դիմում-առաջարկին վերջինիս ծանոթանալուց հետո:

Հաջողված առաջարկների դեպքում դրամաշնորհային ողջ գործընթացը տեւում է մոտավորապես ութ (8) շաբաթ (հանձնաժողովի կողմից առաջարկի քննարկումից մինչեւ այն պահը, երբ դրամական միջոցները տրամադրվում են օգտագործման համար):

Դրամաշնորհի տրամադրումը եւ հաշվետվությունների պահանջը

Դրամաշնորհները կտրամադրվեն երկու կամ ավելի փուլով: Առաջին մասը կտրամադրվի ծրագիրը սկսելու նպատակով: Դիմորդները պետք է միջանկյալ հաշվետվություններ ներկայացնեն առաջին փուլում տրամադրված դրամական միջոցների օգտագործման վերաբերյալ, նախքան լրացուցիչ միջոցների ստացումը: Նշված հաշվետվության բացակայության պարագային դրամական միջոցների հետագա փոխանցում չի կատարվի:

Ամփոփիչ հաշվետվություններ

Բոլոր հաջողակ դիմորդները պետք է ծրագրի ավարտին պաշտոնական հաշվետվություն ներկայացնեն ժողովրդավարական հանձնաժողովին: Հաշվետվության մեջ պետք է նշվի, թե ինչ է իրագործվել, արդյոք ծրագիրը հաջողված է ըստ դիմորդի, եւ ինչպես կարող է բարելավվել ապագայում: Հաշվետվությունը պետք է նաեւ ընդգրկի դրամաշնորհի միջոցների օգտագործման հաշվապահությունը: Նշված հաշվետվությունում պարունակող տեղեկատվությունը ժողովրդավարական հանձնաժողովին հնարավորություն կընձեռի ապագայում առավել հաջող գնահատել դիմում-առաջարկները:

Դիմումների ներկայացման ժամկետը սույն թվականի նոյեմբերի 30-ն է:

Դիմումի ներկայացման ուղենիշներն ու դիմումի ձեւը կարելի է ձեռք բերել
Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան
Հանրային հարաբերությունների բաժին
Բաղրամյան 18
Երեւան, Հայաստան

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Արդինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արմինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 528986

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ռոստովյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412

Ամեթ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ե. Քոչար 21/1, բն. 37
Հեռ.՝ 571218

Արմբրոքեր Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ. Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Այս Էդլունդի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Այջի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837

Գոլդ-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Գ. Լուսավորչի 15/1
Հեռ.՝ 525822

Երեւան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 524357, 151820

Էդյեն-Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50, բն. 26
Հեռ.՝ 528232, 540914

Ինվեստեխ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Չաքյան 8, բն. 30բ
Հեռ.՝ 567767, 582478, 562404

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ագաթանգեղոսի 7
Հեռ.՝ 569680, 526417

Կապիտալ Մենեջմենթ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Կապիտալ Տրաստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Գ. Լուսավորչի 15/1
Հեռ.՝ 580745

Ս.Գ.Ա. ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109

Նոր-Վեբ-Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Գյումրի, Աբովյան 247
Հեռ.՝ (041) 30868

Պրիմաս Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Նալբանդյան 50/ 26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Սարբրոք ՍՊԸ
ք. Երեւան, Գայի 24
Հեռ.՝ 630480, 542547

Վիքնոր ՍՊԸ
ք. Երեւան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երեւան, Պուշկին 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

Օրդինալ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երեւան, Վարդանանց 5ա
Հեռ.՝ (09) 420449

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

2001 թ. նոյեմբերի 16-ի առեւտրային նստաշրջան

Թողարկող Issuer	Հապ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: Քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: Քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվզ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ (հազ. դրամ) Volume
ԱՐԱԳԱԾ ԲԱՄԲԱԿԱԳՈՐԾ. Ա/Ս	AGBM	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՅՐՈՒՄԻ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Գ/Ն	APAH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՊԱԿԵԿՈՒՄԻՉ	APAK	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՐԴԻՆ ԷԼ ՄԵԽ Գ/Ն (ՎԱՆԱՁՈՐ)	ARDV	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ	ARSL	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՐՏԵՔՍ	ARTX	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՐՓԱ ՍԵՎԱՆ	ASEV	B	1,000.0	1,000.0	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՏԵԿԼՈՄԱՇ (ԱՐԹԻԿ)	ASTM	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՎՏՈԱԳՐԵԳԱՏՆԵՐԻ Գ/Ն	AVAG	B	600.0	600.0	20	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՎԻԱՀԱՄԱԼԻՐ	AVHM	B	90.0	90.0	80	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՎՏՈԲԵՌՆԻՉ	AVTB	B	600.0	600.0	24	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՎՏՈՄԱՍՏԻԿԱ Գ/Ն	AVTM	B	300.0	300.0	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ԻՋԵՎԱՆԻ ԲԵՆՏՈՆԻՏ Կ/Տ	BENT	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԲՀԵՄ ՊԼԱԶՄԱ	BHSP	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՉԱՐԵՆՑ. ԳՈՐԾԻՔԱՇԻՆ Գ/Ն	CHGG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԿԱՊԻՏԱԼ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ	CPMT	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՐՏ. ՋՐ. ՄԿ	DAJK	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԴԱՍՏԱԿԵՐՏԻ ԲՈՒԺՏԵԽ. Գ/Ն	DBJG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ԱՌՈՂՋ. Հ/Ն	DJAH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՁՈՒԼԱԿԵՆՏՐՈՆ	DZKT	B	400.0	400.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԷԼԵԿՏՐԱՉԱՓԳՐԻՉՍԱՐՔ	ECHS	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՍԱՐՔԱՇԻՆ. Գ/Ն	ECSG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԷԼԵԿՏՐԱՃԱՐԺԻՉՆԵՐԻ Գ/Ն	EELJ	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐՖՐԵԶ	EFRZ	B	1,400.0	1,400.0	3	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՀԻԴՐՈՀԱՂՈՐԴԱԿ Գ/Ն	EHHG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ Գ/Ն	EJWG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ 7	EKB7	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԿԵՆՑԱՂԱՅԻՆ ՔԻՄԻԱՅԻ Գ/Ն	EKOG	B	400.0	400.0	100	900.0	900.0	33	-	-	-	-	-
ԷԼԵԿՏՐԱՊԱՐԱՏ	ELAP	B	470.0	470.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՆՏԱԺ	ELMJ	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԼՈՒՍԱՏԵԽՆԻԿԱ	ELUS	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԱԿՈՇԻԿՆԵՐԻ Ֆ/Ա	EMKFCO	B	500.0	500.0	100	-	-	-	-	-	-	-	-
ԷԼԵԿՏՐԱՄԵՔԵՆԱ	EMOR	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՀԱՄ	EMTA	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՊԼԱՍՏՄԱՍ. Գ/Ն	EPLG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԱԶ	ERAZ	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ Գ/Ն	ERJG	B	1,350.0	1,350.0	10	-	-	-	1,350.0	1,350.0	1,350.0	-	13.5
ԵՐԿԱԹԲԵՏՈՆ	ERKB	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՇԱՄՊԱՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐԻ Գ/Ն	ESHG	B	450.0	450.0	129	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԱԳԻՍՏ ՏԵԼ Գ/Ն (ԵՐԵՎԱՆ)	ETCG	B	1,000.0	1,000.0	5	-	-	-	-	-	-	-	-
ՎԱՆ ԱՖ (ԵՐԵՎԱՆ)	EVAF	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ Գ/Ն -1	EVGI	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՆԻՎ	GANV	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԳՈՐԻՍԻ ԳԱՄԱՄ	GGAM	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԳԵԳԱՄԱ	GGMA	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԳՅՈՒՄՐԻԻ ՄԻՐ ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Կ/Տ	GMPG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ	HAGB	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՇՎԻՉ	HASH	B	100.0	100.0	4,180	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՏԻԿ	HATC	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅԾԽԱԽՈՏ	HATS	B	1,500.0	1,440.0	50	2,500.0	2,500.0	54	-	-	-	-	-
Հ.Է.Ղ. ՀԱՅԱՍ ԳՐՈՒՊ	HEHG	B	450.0	450.0	10	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅԿԱԲԵԼ	HKBL	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅՔԻՄՄԵՔԵՆԱ	HOMQ	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՀԱՅՔ ՇԻՆԱՆՅՈՒԹ	HSHN	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՋԵՐՄՈՒԿ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՐԻ Գ/Ն	JHJG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԿԱՇԻ	KASH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԿԱՄՈՒՐՋՇԻՆ	KMSH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԿԱՆԱԿԱ	KNKA	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՌԵԼԵ Գ/Ն (ԿԱՊԱՆԻ)	KREL	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ Գ/Ն	MOER	B	2,220.0	2,220.0	5	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԱՐՏՈՒՆԻՇԻՆ	MRSH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԵՐՁՄՈՍԿՎԱՅԱՆ	MSKV	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԱՍԻՍ ՏԱԲԱԿ	MSTB	B	400.0	400.0	7	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԵՏՇԻՆ	MTSH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆԻ ՏՐԻԿՈՏԱԺԻ Ֆ/Ա	NBTF	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՆԵՅՐՈՆ	NERN	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՊԼԱՍՏԻԿ	PLAS	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՌԱՍՏՐ Գ/Ն	RSTR	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՌԵԶԻՍՏՈՐ	RZTR	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՍԵԼԵՆ	SELN	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՇԻՆՄԵՔԵՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ	SHMN	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՇՈՒՇԱՆ ՏԵՔՍՏԻԼ Կ/Տ	SHTK	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԿԱՏԱՐՈՂ ՍԱՐՔ. Գ/Ն	SKSG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՏԱՍՊ	TASP	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՏԱՎՐՈՍ	TAVR	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՈՒԿՐՇԻՆ	UKSH	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԲԱՆԿ	UNBK	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՎԱՆԱՁՈՐԻ ԿՈՇԻԿԻ Ֆ/Ա	VAKF	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՎԱԿՈՒՈՒՄԱՅԻՆ ԷԼԵԿՏՐԱՎԱՌ. Գ/Ն	VEVG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՎԱՆՇԻԿ	VSHK	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ՎԻՏԱՄԻՆՆԵՐԻ Գ/Ն	VTMG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐԵՎԱՆ ԿԱՀՈՒՅՔ	YKHQ	B	-	-	-	8,000.0	8,000.0	1,000	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՊԱՀԱԾՈՆԵՐԻ Գ/Ն	YPHG	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԵՐ. ՌԵԼԵԻ Գ/Ն	YRLE	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* [illegible]
** 4 [illegible] 33 դրամով:
Այլ [illegible] www.armex.am

© Armex

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 17. 11. 2001 Գինը՝ 100 դրամ